

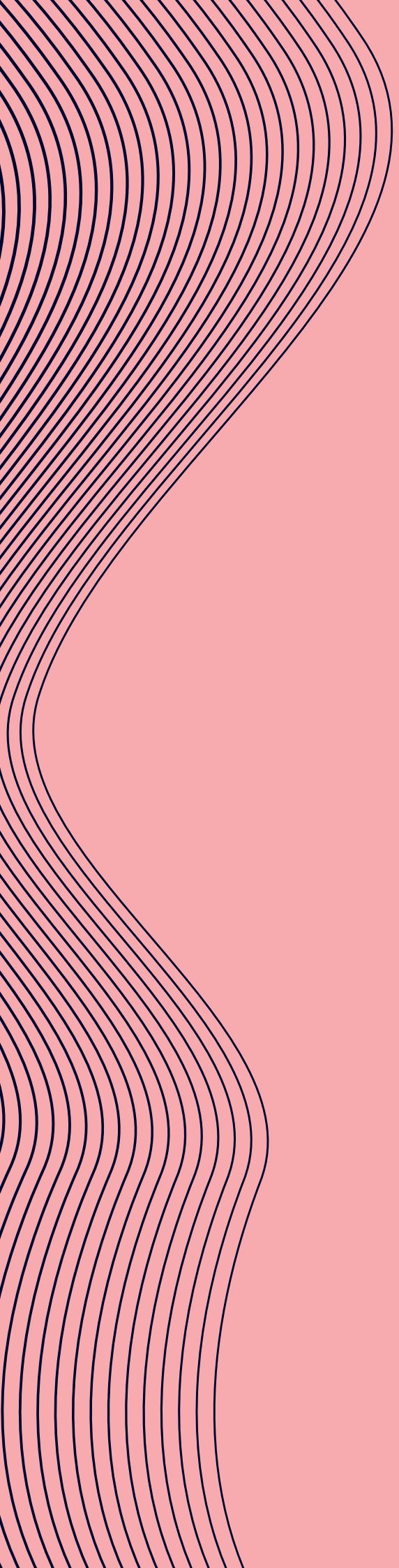

Theater de Veste

Theater van nu en van de toekomst

Meerjarenbeleidsplan 2024-2028

THEATER
DE
VESTE

‘Great theatre is about challenging
how we think and encouraging us to
fantasize about a world we aspire to.’

Willem Dafoe¹

INHOUDSOPGAVE

1 Samenvatting beleidsplan 24-28 – 7

2 Missie, visie, doelen – 13

- Inleiding
- Een plek van podiumkunsten en verbeelding
- Een plek van innovatie en debat
- Een plek van verbinding
- Een theater van nu en van de toekomst

3 De waarde van podiumkunsten voor de stad – 19

- Maatschappelijke en culturele waarde
- Meten is weten
- Cultuur: vestigingsklimaat en identiteit van de stad
- Economische waarde
- Cultuur als aanjager in herstellende economie na de crisis

4 Het aanbod van Theater de Veste – 23

- Het theateraanbod: toegankelijkheid en kwaliteit gaan hand in hand
- Nieuwsgierige stad
- Theaterprogrammering: de genres
- De pijlers van het aanbod
- College & debat – onze maatschappelijke en democratische functie
 - Programmeren op de menselijke maat
 - Innovatief aanbod voor brede doelgroep en 'hot' bij een jong publiek
 - Samenwerking – landelijk, regionaal en lokaal
 - Bèta Balie Delft
 - Etalage van kennisstad Delft en brugfunctie tussen TU en de stad
 - Onze ambitie: dé debatplek van Delft en regio
 - Van college & debat naar innovatie & debat
 - Bedreiging van het aanbod
- Project: Het Theater van de Toekomst

5 Randprogrammering en ontmoeting – 33

- Het theater als centrale ontmoetingsplek van de stad
- Festivalbeleving & homo ludens
- Horeca & Events

6 Cultuureducatie: iedereen kan meedoen – 37

- Een leven lang theater
- Het theater is van de hele stad
- Publieksverbreding door een nieuwe aanpak / de matchmaker
- Programmering van de hele stad
- Pluche én pop-ups
- Extra aandacht voor doelgroepen
- Publieksverbreding: investering is noodzakelijk

7 Samenwerking in en buiten de stad – 43

- Het theater wordt gedragen door de stad
- Synergie door samenwerking: onze partners

8 Marketing en communicatie – 47

- Inclusiviteit en verbinding
- Open en persoonlijke communicatie
- Nieuw publiek & matchmaker
- Online communicatie
- Monitoring, advies & bijsturing

9 Een gebouw dat klaar is voor de toekomst van de stad – 51

- Een stadstheater dat meegroeit met de stad
- Het advies van BMC Yacht over podiumkunstvoorziening in Delft

10 De organisatie – 55

- Het team
- Diversiteit & inclusie
- Governance Code Cultuur, Fair Practice en Social Return
- Duurzaamheid

VEEL KIJK- EN LEESPLEZIER!

Voordat je begint met lezen, bekijk eerst ons beleidsplan in zakformaat door middel van dit filmpje: theaterdeveste.nl/filmpje2428

Kijkduur: 5 minuten

Handig om te weten als je de tekst leest:

de met pijltjes (→) aangegeven stukken geven accenten aan die we in de komende beleidsperiode willen leggen.

1. SAMENVATTING BELEIDSPLAN 24-28

Theater de Veste: theater van nu en van de toekomst

Theater de Veste is:

- een plek van podiumkunsten en verbeelding
- een plek van innovatie en debat
- een plek van verbinding
- een theater van nu en van de toekomst

Een eigentijds multidisciplinair stadstheater

Wij zien het theater van nu en de toekomst als een levendige, eigentijdse, multidisciplinaire en hippe plek waar bovengenoemde zaken samenkomen. Wij zijn een toekomstgericht theater, geheel in lijn met innovatiestad Delft. De behoeften van het huidige en toekomstige publiek veranderen. Er ontstaan nieuwe vormen van aanbod in het theater. We leven in een tijd waarin de ontwikkelingen in ons leven sneller lijken te gaan dan voorheen: op het gebied van maatschappelijke thema's, wetenschap, technologie, politiek, digitalisering, onze sociale context, etcetera. Ook is er een groeiende behoefte bij het publiek aan informatie, kennis, duiding, dialoog en reflectie. En er ontstaan behoeften aan nieuwe vormen van uitgaan en sociale interactie. Al deze veranderingen om ons heen maken ontwikkeling en vernieuwing binnen het theater noodzakelijk en onontkoombaar. Enerzijds omdat er zo veel meer mogelijkheden ontstaan vanuit de veranderende wereld. Maar anderzijds vanuit een noodzaak om de band met het publiek van de toekomst te verstevigen en te ontwikkelen – en niet te verliezen. Als theater van nu en van de toekomst anticiperen wij op, en bewegen wij mee, in deze ontwikkelingen.

Podiumkunsten

Primair zijn we een plek van podiumkunsten. Het theater van nu vraagt passie en bevoegenheid voor, en de overtuiging van, de intrinsieke waarde van podium-

kunst. We presenteren een breed palet aan genres, en tonen zowel de aanstormende talenten en vernieuwers, als de gevestigde topgezelschappen. We gaan duurzame relaties aan met gezelschappen als Het Nationale Theater en NITE/Noord Nederlands Toneel en Oostpool, en met vernieuwers als Nineties Productions, Circus Treurdier, Urland en De Warme Winkel. We gaan inhoudelijk in op de actualiteit en reageren op vragen in de samenleving. Dat kan met een eeuwenoud klassiek theaterstuk, maar ook met een hypermoderne voorstelling van een nieuwe maker. Wij richten een deel van onze programmering op innovatie: dit betekent dat wij de komende beleidsperiode nog meer ruimte maken voor theatermakers die nieuwe dingen willen uitproberen en nieuw theater willen uitvinden. Wij hebben hierbij extra oog voor jonge makers, the next generation is aanzet. Hierbij kan het gaan om combinaties van techniek en podiumkunst, maar ook om innovatie door middel van analoge middelen zonder hightech. Met deze laboratoriumfunctie onderscheiden wij ons landelijk.

Debat

Wij zijn ook een plek waar debat plaatsvindt. We vervullen hiermee een maatschappelijke en democratische functie binnen stad en regio. In een tijd waarin mensen veelal nog louter via korte digitale soundbites met elkaar praten, waarin de waarde van wetenschap en waarheid ter discussie wordt gesteld en waarin maatschappelijke veranderingen volop gaande zijn, is het van belang om fysieke plekken te creëren waar het langere gesprek met elkaar kan plaatsvinden, waar je elkaar live kunt ontmoeten, waar je kunt zenden én luisteren, waar plek is voor nuance, achtergrond en langere lijnen. Wij voorzien in deze behoefte door middel van o.a. theatercolleges, filosofische cafés en debatten. In de afgelopen beleidsperiode heeft Theater de Veste een sterk fundament en een landelijk onderscheidende positie in het theater ontwikkeld op het gebied van college & debat, en wij zien een steeds groter groeiende behoefte aan dit type aanbod:

de zalen zijn veelal uitverkocht. Onze eigen programmering, maar ook filosofische festivals als Brainwash en theatercolleges van de Correspondent en aanbod in Tivoli/Vredenburg, laten zien dat dit aanbod op een hippe en eigentijdse manier voorziet in een grote en groeiende behoefte van een jong publiek. De komende periode willen wij ons met onze samenwerkingspartners nog meer manifesteren als dé debatplek van Delft en regio, waar dialoog, duiding en verdieping worden gefaciliteerd. We werken hierin samen met sterke partners als o.a. TU Delft, Studium Generale, Bèta Balie, Stichting Klassewerk en Haagsch College, De Correspondent en De Groene Amsterdammer. Studium Generale van de TU Delft is onze hoofdpartner op dit gebied. Onderdeel van deze ambitie is dat Theater de Veste het satellietpodium van Studium Generale in de binnenstad wordt. Onze activiteiten zijn afgestemd met en complementair aan, TOP Delft/Prinsenkwartier: waar Theater de Veste mondiale/landelijke vraagstukken en de actualiteit agendeert, pakt onze samenwerkingspartner TOP Delft de specifieke lokale invulling op.

Innovatie

Ook brengen wij innovatie op een appellerende wijze over het voetlicht. Met dit onderdeel zetten wij in op tal van programma's en voorstellingen in relatie tot dit onderwerp: van theatercolleges tot techfestival en robotica-art, en van filosofische cafés tot foodlab. We geven zoals aangegeven voorrang aan voorstellingen of festivals die zich tot techniek, kunst en innovatie verhouden. We ontwikkelen samen met de TU Delft en de Amsterdamse Theaterschool het spannende innovatieproject het Theater van de Toekomst: met deze gerenommeerde onderwijsinstellingen gaan we het experiment aan, door te onderzoeken en aan stad en land te presenteren hoe het theater van de toekomst er uit kan zien. Dat geldt zowel voor de software als de hardware van theater. Science fiction! De benaming van onze programmeringstak college & debat, die in de afgelopen jaren is opgebouwd, dekt niet meer in optima forma de lading van hetgeen wij doen. Het aanbod is in de afgelopen tijd steeds verder ontwikkeld tot een scala aan innovatieve programma's en debat. Daarom wordt deze programmeringstak vanaf nu voortgezet onder de noemer innovatie & debat. Theater de Veste fungeert met de onderdelen innovatie & debat als etalage, als letterlijk podium, van kennis- en universiteitsstad Delft. We brengen theater, kunst en uitgaan samen met wetenschap, technologie en innovatie. Theater is als vorm ultiem in staat om deze zaken op een zeer toegankelijke en publieksgenieke wijze over het voetlicht te brengen. Daarnaast vervullen wij hiermee een van onze doelen, om een brugfunctie te slaan tussen de TU Delft en de rest van de stad.

Publieksverbreding en cultuureducatie

We maken ons sterk voor een leven lang theater. Met kunst en cultuur kun je niet vroeg genoeg beginnen en niet lang genoeg doorgaan, is ons motto. Kinderen en jongeren leren hierdoor naar zichzelf en anderen te kijken, samen te werken en het helpt ze om (andere) inzichten te krijgen. Dat geldt eveneens voor volwassenen, want goede kunst prikkelt, opent en verbreedt je horizon. Ons theater is een plek van verbinding. Wij zijn er voor alle mensen in Delft en regio, we maken ons sterk om iedereen mee te laten doen. Ons gebouw en aanbod zijn van de hele stad. Een stadstheater bepaalt mede de identiteit van de stad. Maar dat kan alleen als het andersom óók geldt: de stad bepaalt mede de identiteit van zo'n cultuurplek. Wij vinden dat heel Delft zich moet kunnen herkennen en thuisvoelen in het theater. Wij zullen ons de komende periode nog meer toeleggen op verbreding van het publiek. Wij vinden dit van essentieel belang, en hebben zes doelgroepen gekozen waaraan wij extra aandacht besteden, zonder de banden met het bestaande publiek te verliezen. Om dit te bereiken, zetten wij cultuureducatie in vernieuwde vorm in, een 3.0-versie, die past bij deze tijd en een persoonlijke aanpak vraagt met rechtstreeks contact met doelgroepen. Deze zes doelgroepen zijn: kinderen & jongeren, studenten, intercultureel publiek, lagere inkomensgroepen en internationals. Ook is er speciale aandacht voor ouderen en alleengaanden. Randprogrammering speelt hierbij een belangrijke rol, evenals community-building en co-creatie, dat wil zeggen: het betrekken van publiek bij (rand-)programmering, omgeving/setting van het aanbod, de prijs en communicatie en promotie rond dat aanbod. Wij halen het publiek naar het pluche van het theater in de binnenstad, voor een theaterervaring in optima forma, maar tonen óók pop-up aanbod op locatie, bij het publiek om de hoek. Het aantrekken van een matchmaker, een nieuwe functie binnen onze organisatie, speelt een centrale en cruciale rol in deze aanpak.

Minstens zo belangrijk ten aanzien van verbinding: wij faciliteren waar mogelijk ontmoeting tussen bezoekers, in uiteenlopende vormen. Deze ontmoeting is zo veel mogelijk live omdat wij overtuigd zijn van de maatschappelijke meerwaarde van live. Het grote onderscheid met 'gewone' ontmoetingsplekken in de stad, is dat in het theater altijd een verhaal of thema centraal staat. En daarmee een kenmerkende, toegevoegde maatschappelijke waarde vormt aan die ontmoeting. Ontmoeting en interactie faciliteren wij daarom zo optimaal mogelijk. Met makers, acteurs én tussen publieksgroepen en bezoekers onderling. Soms beperkt

die ontmoeting zich basaal tot de gezamenlijke ervaring in onze zaal. En soms gaat die ontmoeting verder. Bij ons begint de theateravond waar mogelijk voordat het doek opengaat en eindigt deze lang na het slotapplaus. Wij presenteren nieuwe en bestaande concepten op het gebied van randprogrammering, horeca en de customer journey. En ook op dit gebied onderzoeken wij waar mogelijk met de TU Delft innovatieve vindingen op het gebied van uitgaan. Wij zien hierbij het concept homo ludens (de spelende mens) van Johan Huizinga als inspiratiebron, maar ook de opzet van veel muziekfestivals als goed voorbeeld, waarbij concerten onderdeel zijn van een groter geheel, en het publiek wordt ondergedompeld in een totaalervaring en festivalbeleving volop interactie en ontmoeting.

Theater van nu en van de toekomst

Met al deze factoren bij elkaar zijn wij een theater van nu en van de toekomst: wij spelen door middel van ons aanbod inhoudelijk in op de actualiteit. Wij tonen vernieuwend, innovatief aanbod. We zijn een toekomstgericht multidisciplinair stadstheater, waar podiumkunsten, debat, filosofie, wetenschap en innovatie op eigentijdse wijze samengebracht worden. Wij zetten ons in om de hele stad gebruik te laten maken van ons aanbod, publieksverbreding is een belangrijk speerpunt. Wij ontwikkelen vernieuwende vormen en wijzen van presenteren, onder andere door middel van vernieuwende (rand-)programmering, festivalbeleving en customer journey en pop-ups op locatie. Ook zoeken we naar crossovers met technologie en innovatie op het gebied van voorzieningen en faciliteiten in het gebouw. Wij werken hierin samen met organisaties als TU Delft en Studium Generale. We positioneren ons hiermee als Delfts, toekomstgericht en innovatief theater, en trekken publiek uit stad, regio en ook het land.

Samenwerking

Wij zijn een theater van de hele stad en omliggende regio en geloven dat je alleen mét elkaar verder komt. Wij werken samen met veel en verscheidene instellingen uit Delft, regio en het land. Deze samenwerking vindt plaats met uiteenlopende partners, van gemeente tot TU Delft, collega-cultuurorganisaties als VAK, DOK, het Rietveld Theater, Fringe Festival en Delft Chamber Music Festival, tot cultureelmaatschappelijke organisaties als Canidream, Cultuurhuis Delft en Delft voor Elkaar. Op landelijk niveau werken we duurzaam samen met de grote theatergezelschappen, aanstormende theatermakers en met collega-schouwburgers uit heel het land. Maar ook met de Amsterdamse Theaterschool

en Kleinkunstacademie, en landelijke media als De Correspondent en de Groene. We presenteren schoolvoorstellingen en -projecten in samenwerking met het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs uit Delft en regio. We bieden ons podium waar mogelijk aan amateurverenigingen voor uitvoeringen, en verhuren onze zaal voor (inter-)nationale congressen. Trots zijn wij op het grote draagvlak in stad en regio, dat extra onderstreept wordt door de Vrienden van het theater, die maar liefst uit 1.800 huishoudens bestaan. Maar ook het bedrijfsleven draagt het theater, met een twintigtal bedrijven en organisaties uit Delft en regio.

Een gebouw dat klaar is voor de toekomst van de stad

Het is aangetoond dat de aanwezigheid van een theater een belangrijke factor is voor het vestigingsklimaat van de stad, voor zowel bedrijven als nieuwe inwoners. In zijn boek 'De aantrekkelijke stad' toonde Gerard Marlet aan dat de aanwezigheid van podiumkunsten op nummer 3 staat bij de aantrekkingskracht van een stad op mensen ten aanzien van vestiging.² Let wel: podiumkunsten, niet 'cultuur in algemene zin'. De gemeente Delft heeft de ambitie om tot 2040 15.000 woningen en 10.000 banen aan de stad toe te voegen en vindt het van belang om binnen deze gebiedsontwikkeling een passend voorzieningenniveau te realiseren. Daarom heeft de gemeente aan onderzoeksbureau BMC Yacht Group gevraagd een onderzoek uit te voeren naar de wenselijkheid van een nieuw theater of een multifunctionele zaal binnen de beoogde stedelijke ontwikkelingen. In het definitieve adviesrapport (januari 2020) kwam ten aanzien van Theater de Veste een aantal conclusies naar voren. Onder andere dat, als het huidige voorzieningenniveau van Theater de Veste in termen van capaciteit (aantal stoelen) en kwaliteit van de faciliteiten vergeleken wordt met een aantal steden van vergelijkbare schaalgrootte, het opvalt dat Delft achterblijft bij het voorzieningenniveau.³ Het bureau stelt dat waar Theater de Veste in capaciteit en kwaliteit van de faciliteiten achterblijft bij het voorzieningenniveau van vergelijkbare steden, Delft zich daarentegen in positieve zin onderscheidt met een meer inhoudelijk aanbod van professionele podiumkunsten en cross-overs. Theater de Veste speelt volgens BMC hierin als initiator en facilitator een cruciale rol.⁴ Ook liggen er volgens het adviesbureau voor Delft kansen om zich met het vernieuwende concept van het theater van de toekomst van Theater de Veste blijvend te onderscheiden, niet alleen in de regio, maar ook landelijk.⁵ BMC stelt dat de concurrentiepositie van Theater de Veste, ten opzichte van andere initiatieven in de regio, die meer voldoen aan de eisen van deze tijd, de komende

jaren zal verslechteren en dat Delft zal moeten investeren in vernieuwing van de podiumkunsten-infrastructuur.⁶

De huidige zaalcapaciteit (500 stoelen) is te beperkt voor de stad. De meeste schouwburgen in Nederland hebben een grotere capaciteit schouwburgzaal. Ook is Theater de Veste een van de weinige schouwburgen in het land waar een tweede, kleinere vlakkevloer-zaal ontbreekt.⁴ Een verhoging van de zaalcapaciteit voorziet in een betere bediening van de (vraag van de) Delftse inwoners.⁶ Daarnaast helpt een grotere capaciteit om meer recette-inkomsten te genereren. Dit levert enerzijds meer inkomsten voor het theater op. Anderzijds helpt het om te kunnen blijven voorzien in hoogwaardig aanbod en de topgezelschappen te kunnen (blijven) ontvangen.⁶

BMC stelt dat Theater de Veste een kleine multifunctionele (vlakkevloer)zaal ontbeert en dat een dergelijke zaal van belang is voor aanbod dat appelleert aan jongere doelgroepen die in Delft rijk vertegenwoordigd zijn. Een dergelijke zaal biedt betere faciliteiten voor bijvoorbeeld (pop-)muziekoptredens en dance-aanbod en voor jonge doelgroepen geschikt, vernieuwend en innovatief aanbod op het gebied van theater, festival, filosofie en innovatie & debat.⁶

In het rapport wordt gesteld dat een podiuminfrastructuur, die past bij de ambitie die Delft tentoonstreeft, ten minste bestaat uit:

- een nieuwe theaterzaal met een capaciteit van minimaal 800 stoelen en die qua faciliteiten volledig is aangepast aan de eisen van deze tijd
- én een vlakkevloer/multifunctionele zaal met een flexibele capaciteit (250 stoelen/800 staanplaatsen) voor kleinschalige producties en/of producties die minder goed tot hun recht komen in een 'klassieke theatersetting' en voor popconcerten.⁷

Een fysieke clustering van de zalen (de 'klassieke theaterzaal' en de vlakkevloer-zaal/ multifunctionele zaal) verdient volgens BMC de absolute voorkeur.⁷ BMC adviseert de gemeente om onderzoek te doen naar volledige nieuwbouw van Theater de Veste: inclusief grotere theaterzaal en een kleinere multifunctionele vlakkevloer-zaal, in een (her-)ontwikkelingsgebied buiten het stadscentrum.⁷ BMC schat in dat (ver-)nieuwbouw van Theater de Veste binnen een bandbreedte van vijf tot tien jaar onafwendbaar is.⁷

Gezien deze tijdspanne is het van belang dat Theater de Veste en de gemeente Delft op korte termijn het gesprek voortzetten over nieuwbouw van Theater de Veste.

2. MISSIE, VISIE EN DOELEN

Inleiding

Theater de Veste is een stadstheater waar mensen samenkomen voor podiumkunsten, innovatie en debat, en daarmee voor: inspiratie, informatie, verdieping, gesprek, reflectie, ontmoeting en vertier. Het is een vrijplaats voor kunst, verbeelding, fantasie en nieuwsgierigheid. Wij zijn een open en toegankelijke plek waar iedereen kan meedoen, we zien het als onze opdracht om een zo groot en breed mogelijk publiek uit stad en regio te laten genieten van al dat moois. Wij faciliteren waar mogelijk ontmoeting tussen mensen. Live contact, interactie en verbinding zijn hierin essentiële onderdelen. Theater de Veste is een theater van nu. We gaan inhoudelijk in op de actualiteit en reageren op vragen in de samenleving. Dat kan met een eeuwenoud klassiek theaterstuk, maar ook met een hyperactueel debat. Geheel in lijn met het karakter van innovatiestad Delft, is Theater de Veste ook een theater van de toekomst. Innovatie is één van onze kernwaarden die als rode draad door ons aanbod loopt. Wij zoeken steeds naar vernieuwing in aanbod, vorm en presentatiewijzen, met onder andere crossovers naar technologie en wetenschap. Wij presenteren ons aanbod binnen en buiten ons gebouw. We bundelen onze krachten door samen te werken met Delftse partners, waaronder de TU Delft.

Theater de Veste is:

- een plek van podiumkunsten en verbeelding
- een plek van innovatie en debat
- een plek van verbinding
- een theater van nu en van de toekomst

Een plek van podiumkunsten en verbeelding

Het theater van nu vraagt passie en bevlogenheid voor, en de overtuiging van, de waarden van kunst. Wij zijn primair een plek van podiumkunsten. We presenteren theater in al zijn rijkheid en verscheidenheid. Theater de Veste is een plek van verbeelding, in de breedste zin van het woord. Ons aanbod prikkelt de fantasie, laat ons denken over onszelf en de wereld om ons heen, inspireert en geeft nieuwe inzichten. Het is een plek waar die verbeelding volop de ruimte krijgt.

Goed theater kan bevestigend zijn, maar het kan ook ontregelend of bevragend zijn. Theater kan je even laten ontsnappen aan de werkelijkheid. Soms door je te laten ontspannen, maar juist óók door de alledaagse ‘werkelijkheid’ te abstraheren in andere perspectieven. Theater kan ons tot denken en twijfelen zetten, en ons tot empathie en nieuwe inzichten brengen. Niet op een moraliserende manier, maar simpelweg door verschillende perspectieven te laten zien. Theater kan ook, zonder dat we het rationeel kunnen duiden of helemaal begrijpen, direct naar je onderbuik gaan en je recht in je emoties raken. Theater is een spiegel waarin we kijken en onszelf en onze wereld herkennen, en (her-)bezien.

Doelen:

- Wij tonen podiumkunsten in al hun rijkheid en verscheidenheid aan Delft en regio.
- Wij prikkelen door middel van podiumkunsten de verbeelding, fantasie en reflectie bij mensen.

Een plek van innovatie en debat

Delft is een stad die vooruitkijkt en voorop durft te lopen. Een stad met een nieuwsgierige aard. Een universiteitsstad die met innovatie en creativiteit de toekomst vorm geeft. De stad hanteert niet voor niets de slogan Creating history. Als Delfts theater verhouden wij ons tot innovatie als kernwaarde en brengen die in verschillende vormen op appellerende wijze over het voetlicht. De behoeften van het huidige en toekomstige publiek veranderen. Er ontstaan nieuwe vormen van aanbod in het theater. We leven in een tijd waarin de ontwikkelingen in ons leven sneller lijken te gaan dan voorheen: op het gebied van maatschappelijke thema's, wetenschap, technologie, politiek, digitalisering, onze sociale context, etcetera. Al deze veranderingen om ons heen maken ontwikkeling en vernieuwing binnen het theater noodzakelijk en onontkoombaar. Enerzijds omdat er zo veel meer mogelijkheden ontstaan vanuit de veranderende wereld. Maar anderzijds vanuit een noodzaak om de band met het publiek van de toekomst te verstevigen en te ontwikkelen – en niet te verliezen, juist door die zelfde snelle wereld waar we in leven.

Er is een groeiende behoefte bij het publiek aan informatie, kennis, duiding, dialoog en reflectie. Er ontstaan ook behoeften aan nieuwe vormen van uitgaan en sociale interactie. Met onze programmatak innovatie & debat spelen wij in op deze behoeften. Het onderdeel innovatie bevat tal van programma's en voorstellingen in relatie tot dit onderwerp: van theatercolleges tot techfest en robotica-art, en van filosofische cafés tot foodlabs. Wij manifesteren ons als een eigentijdse en hippe plek in het land, waar innovatie en podiumkunsten samenkomen. We geven voorrang aan voorstellingen of festivals die zich tot techniek, kunst en innovatie verhouden. We ontwikkelen samen met de TU Delft en de Amsterdamse Theaterschool het spannende innovatieproject het Theater van de Toekomst: met deze gerenommeerde onderwijsinstellingen gaan we het experiment aan, door te onderzoeken en te presenteren hoe het theater van de toekomst er uit kan zien.

Het onderdeel debat verhoudt zich eveneens tot de veranderingen om ons heen. In een tijd waarin mensen veelal nog louter via korte digitale soundbites met elkaar praten, waarin de waarde van wetenschap en waarheid ter discussie wordt gesteld, waarin maatschappelijke veranderingen volop gaande zijn, is het van belang om fysieke plekken te creëren waar het langere gesprek met elkaar kan plaatsvinden, waar je niet alleen kunt zenden, maar ook kunt luisteren, waar plek is voor nuance en grijstinten, voor achtergrond en langere lijnen, en waar zaken als debat, wetenschap en filosofie op een toegankelijke wijze over het voetlicht worden gebracht. In de afgelopen jaren heeft Theater de Veste in samenwerking met onder meer TU Delft, Studium Generale en Bèta Balie met veel succes vernieuwend aanbod op dit gebied ontwikkeld in de vorm van theatercolleges, filosofische programma's en debatactiviteiten. De activiteiten worden zeer goed bezocht en kennen een groeiende belangstelling van juist óók een jonger publiek. Met onze samenwerkingspartners hebben wij de komende beleidsperiode de ambitie om onze positie als dé debatplek van Delft en regio verder te versterken, en hiermee in te blijven spelen op de groeiende maatschappelijke behoefte aan duiding, reflectie en dialoog.

Doelen:

- Als dé debatplek van Delft en regio faciliteren wij dialoog, duiding en verdieping in de stad.
- Als eigentijds Delfts stadstheater brengen wij innovatie op een appellerende wijze over het voetlicht.

Een plek van verbinding

Ons theater is ook een plek van verbinding. Wij zijn er voor álle mensen in Delft en regio, we maken ons sterk om iedereen mee te laten doen. Dit vraagt om een persoonlijke benadering, met ons bestaande publiek én met nieuw publiek: zonder de banden met het bestaande publiek te verliezen, zullen wij ons nog meer toeleggen op verbreding van het publiek. De persoonlijke band is een van onze krachten: de menselijke maat hanteren wij als een van onze kernwaarden. Het theater van nu bouwt aan communities, aan ontmoeting en interactie tussen publieksgroepen. En er is een andere belangrijke en bovendien unieke kernwaarde tegen het licht van die verbinding: wij zijn een fysieke plek én we zijn live. Theater vindt alleen plaats op dát unieke moment, op een plek met face-to-face contact, voornamelijk zonder digitale buffers. Onderscheidend ten opzichte van veel andere kunstvormen is dat je podiumkunsten altijd samen beleeft, met bekenden én onbekenden. Iedere voorstelling of concert wordt samen gecreëerd, door de artiest en het publiek. Gezamenlijk creëer je de chemie in een volle theaterzaal: het is een unieke vorm van een collectieve ervaring, die verwantschap, intimiteit en verbinding kan creëren tussen mensen. Denk aan een volle zaal die op hetzelfde moment de adem inhoudt, brullend meezingt, verdriet deelt, of de kracht van een gezamenlijke lach die door de zaal dendert.

De live beleving, de rechtstreekse communicatie van mens tot mens, de hier-en-nu-ervaring missen we. Nogmaals, cultuur is geen extraatje in het leven. Het voegt een dimensie toe. Dat is geen versiering. Het is een wezenlijkheid. Een noodzakelijkheid omdat het de menselijkheid brengt. De kunst kan verbinden, kan complexiteit bezweren en genereren.

Dirk de Wachter,
schrijver, psychiater & hoogleraar ⁸

Wij faciliteren niet alleen tijdens, maar ook rondóm onze programmering zo veel mogelijk ontmoeting en interactie. Wij benaderen de voorstelling of het programma niet als een geïsoleerd moment, dat plaatsvindt tussen het opgaan en het sluiten van het voordoek. Een theateravond in Theater de Veste begint al ruim vóór de voorstelling, en gaat soms zelfs door als je al lang weer thuis bent. Wij omlijsten

de voorstellingen met andere programmering, zoals workshops, inleidingen, theatrale installaties, ontmoetingen met andere bezoekers, makers en acteurs, in de vorm van sharing diners, afterparties, of bijvoorbeeld educatieve spelletjes voor kinderen.

Met deze basis van live contact en live interactie bieden wij een tegenwicht aan digitale media en communicatie via social media, individualisering en soms zelfs sociale isolatie, die onderdeel uitmaken van ons hedendaagse, alledaagse bestaan. Wij zijn een bruisende plek waar de stad elkaar ontmoet. Door een live ontmoeting op een fysieke plek te creëren tussen mensen, brengen we een wezenlijk andere context tot stand, met volop ruimte voor contact en verbinding.

Doelen:

- Wij zetten ons optimaal in om publieksverbreding tot stand te brengen; wij willen ons publiek zo veel mogelijk een afspiegeling laten zijn van onze stad.
- Wij faciliteren ontmoeting tussen bezoekers, in uiteenlopende vormen. Deze ontmoeting is zo veel mogelijk live omdat wij overtuigd zijn van de maatschappelijke meerwaarde van live.

Een theater van nu en van de toekomst

Theater de Veste richt haar blik, naar goed Delfts gebruik, op nu en ook op de toekomst: we gaan inhoudelijk in op de actualiteit en reageren op vragen in de samenleving. Als theater van de toekomst laten we podiumkunsten, debat, techniek, wetenschap, filosofie en innovatie samenkomen in het theater. En creëren hiermee een eigentijdse en toekomstgerichte plek, waar de stad samen reflecteert, praat, ervaart, feest en experimenteert. We presenteren totaalavonden, met vernieuwende randprogrammering en festivalbeleving in een uitgebalanceerde customer journey. We zijn ook een theater van de toekomst doordat we zoeken naar nieuwe en innovatieve vormen om publieksverbreding en inclusiviteit tot stand te brengen. We ontwikkelen ons eveneens op het gebied van presentatievormen en de omgeving waarin dat aanbod plaatsvindt. Te denken valt aan pop-ups op locatie in de stad, waarmee het theater zich dicht bij de mensen manifesteert. Maar het gaat ook om vernieuwing en innovatie op het gebied van het gebouw en de faciliteiten die het gebouw biedt. Denk bijvoorbeeld aan uitvindingen in de foyer die de uitgaanservaring verrijken. Samen met studenten van de TU Delft en andere creatievelingen onderzoeken en ontwikkelen wij deze nieuwe vormen. Wij zien het theater van nu en de toekomst als een levendige plek waar al deze zaken samenkomen.

En dat doen we naar goed voorbeeld: de Grieken combineerden in de oudheid theater met onder andere filosofie, wetenschap en politiek. Anno nu gieten wij deze combinatie in een hedendaagse vorm, die voldoet aan de eisen van deze nieuwe tijd.

‘Een bezoek aan Athene is ondenkbaar zonder de Akropolis op te wandelen. De tocht begint met het Dionysos-theater. Verderop het muziektheater Odeon en een plek waar wetenschappelijk onderzoek werd verricht. (...) Als je verder kijkt, zie je de Agora, waar men discussieerde over de samenleving van toen. (...) Bovenop staat het Parthenon. Athene is gebouwd rond deze visionaire site. De Grieken beseften dat kunst samen met politiek, wetenschap, religie en rechtspraak de samenleving een identiteit geeft.’

Ivo van Hove, regisseur & directeur Internationaal Theater Amsterdam⁹

Doelen:

- Wij creëren een toekomstgericht stadstheater, waar podiumkunsten, debat, filosofie, wetenschap en innovatie samengebracht worden.
- Wij spelen door middel van ons aanbod inhoudelijk in op de actualiteit.
- Wij ontwikkelen vernieuwende vormen en wijzen van presenteren, onder andere door middel van vernieuwende (rand-)programmering en customer journeys, pop-ups op locatie, crossovers met technologie en innovatie op het gebied van voorzieningen en faciliteiten in het gebouw.

3. DE WAARDE VAN PODIUMKUNSTEN VOOR DE STAD

THEATER DE VESTE

Maatschappelijke en culturele waarde

Op 2 maart 2020, voordat wij wisten wat voor impact corona zou hebben op ons bestaan, vond er in de Amsterdamse Stadsschouwburg een bijeenkomst met theatermakers plaats. Er werd gesproken over de dreiging van bezuinigingen, en tegen dit licht, over de waarde van kunst. Actrice Malou Gorter vroeg tijdens die samenkomst aan een toneelschrijfstudent om een wereld voor te stellen zonder kunst. 'Als er woorden voor zijn', zei ze, 'dan kunnen we misschien overbrengen wat er zou gebeuren als de hele boel plat ligt.'¹⁰

Profetische woorden, zo bleek een paar weken later. Door de coronapandemie werden de podiumkunsten stilgelegd, net als een groot deel van de rest van de kunstensector: van filmhuizen en bioscopen tot musea. En hiermee werd op een harde manier de waarde van de podiumkunsten blootgelegd, juist door het grote gemis van een breed scala aan waarden.

Onderzoek toont aan dat theater bijdraagt aan culturele en maatschappelijke waarden. Het draagt bij aan de leefbaarheid van de stad.⁵ Het brengt ons waarden als ontspanning, herkenning, ontroering, duiding, vermaak, reflectie, de lach, ontmoeting, (live) contact, saamhorigheid en dialoog. Cultuur heeft een educatieve werking en draagt bij aan onder andere verbinding en integratie.¹¹ In verschillende onderzoeken wordt bovendien onderbouwd dat cultuurparticipatie een bijdrage levert aan zowel mentale als fysieke gezondheid.¹²

Meten is weten

Theater de Veste heeft in 2019 (referentiejaar vóór corona) met alle activiteiten bijna 85.000 bezoekers getrokken. Ruim 65.000 tickets zijn verkocht voor de theaterprogrammering. In onze theaterzaal organiseerden wij 175 activiteiten en in ons Theatercafé en op locatie buiten het theater in totaal 135 activiteiten. Op het gebied van verhuringen vonden er 69 evenementen plaats. De verhuringen bestonden uit zowel commerciële verhuringen, zoals (inter-)nationale congressen, als uit verhuringen voor sociaal-culturele of sociaal-maatschappelijke organisaties (bijvoorbeeld scholen, amateurverenigingen). Het publiek waardeerde Theater de Veste in 2022 met een 8,6 voor onze service en met een 8,6 voor ons aanbod.

Cultuur: vestigingsklimaat en identiteit van de stad

Het theater speelt een belangrijke rol bij het mede-vormgeven en mede-bepalen van de identiteit van een stad. Het is aangetoond dat de aanwezigheid van een theater een belangrijke factor is voor het vestigingsklimaat van de stad, voor zowel bedrijven als nieuwe inwoners.² Zie het overzicht op de volgende pagina. Een opmerkelijk gegeven is dat mensen en bedrijven zelfs bereid zijn een hogere prijs te betalen voor een locatie in een stad met een groot aanbod aan podiumkunsten, en voor een locatie in de buurt van zo'n theater.¹³ Let wel: dit gaat niet om cultuur in algemene zin, maar specifiek over podiumkunsten.

De waarde van een bruisend stadstheater voor de identiteit en het vestigingsklimaat van de stad zijn dus belangrijke gegevens in een universiteits- kennis- en techstad als Delft, die de komende jaren bovendien een flinke groei zal ondergaan op het gebied van inwoners, huizen en banen.

Welke amenities zijn van invloed op de aantrekkingskracht van Amerikaanse steden?	En wat bepaalt de aantrekkingskracht van Nederlandse steden?
Klimaat 41%	Bereikbaarheid banen (agglomeratie) 28%
Nabijheid kust 20%	Nabijheid natuur 18%
Bowlingbanen 18%	Aanbod podiumkunsten 16%
Aanbod podiumkunsten 10%	Aantal misdrijven 15%
Culinair aanbod 5%	Culinaire kwaliteit 7%
Bioscopen 4%	Historische binnenstad 6%
Musea 2%	Kwaliteit woningvoorraad 5%
	Voetbalindex 5%

Bron: G. Marlet, De aantrekkelijke stad, VOC Uitgevers, 2009

Economische waarde

Minstens zo belangrijk en vaak onderschat: cultuur heeft een aanzienlijke economische waarde. De op 19 juli 2019 door het CBS gepresenteerde landelijke cijfers bevestigen het beeld dat het economische belang van de creatieve en culturele sector (inclusief media) groter is dan vaak wordt gedacht. Met een toegevoegde waarde van 25,5 miljard euro (3,7 procent) aan het bbp is deze sector iets kleiner dan de bouw-nijverheid, maar tweemaal zo groot als de landbouw. De creatieve en culturele sector is bovendien goed voor zo'n 320 duizend banen, 4,5 Procent van de totale werkgelegenheid in Nederland. Ook onderzoekers van TNO kwamen onlangs tot een dergelijke conclusie. ¹⁴

Cultuur draagt bij aan directe en indirecte bestedingen. Het zorgt voor publieksstromen en levendigheid in de stad, door zijn aantrekkingskracht op publiek van bin-nen en buiten de stad, en heeft hiermee zijn effect op o.a. horeca, hotels, winkels, parkeergarages, etc. Ook draagt een stadstheater bij aan creatieve impulsen en innovatie binnen de stad en bevordert het een klimaat waarin startups en scale-ups goed gedijen. ¹⁵

‘Niet kennis, niet technologie, maar menselijke creativiteit is dé motor van de economie in de eenentwintigste eeuw.’

Richard Florida,
socioloog & urban wetenschapper ¹⁶

Cultuur als aanjager in herstellende economie na de crisis

Kunst en cultuur zijn in een periode van economisch herstel van belangrijke waarde. De culturele- en cre-atieve sector heeft een economische aanjaagfunctie. Theater zal mede daarom een belangrijke rol kunnen spelen in de herstellende economie tijdens en na coro-na. ¹⁷ Maar ook op sociaal-maatschappelijk gebied kan theater een functie vervullen in het herstel tijdens en na corona. Theater kan bij uitstek voorzien in zaken die wij zo lang hebben moeten ontberen tijdens de corona-crisis. Denk aan live ontmoeting, dialoog, ontspanning en reflectie. Theater de Veste zal in dialoog met part-ners als de gemeente kijken op welke manier wij het beste kunnen voorzien in de behoeftes van de stad. Bijvoorbeeld door nog meer in te zetten op activiteiten die een multiplier-effect teweeg brengen. Denk aan theater op buitenlocaties in de binnenstad (met aanzuigende werking voor horeca, winkels, hotelwezen) of aan landelijk unieke activiteiten die publiek van buiten de stad aantrekken. Wij zetten ons optimaal in om zo flexibel mogelijk in te spelen op de behoeftes en noden.

4. HET AANBOD VAN THEATER DE VESTE

Het theateraanbod: toegankelijkheid en kwaliteit gaan hand in hand

Theater de Veste is een theaterhuis van het publiek! Toegankelijkheid staat hoog in ons vaandel. Wij houden steeds rekening met laagdrempeligheid voor verschillende publiekssegmenten: niet iedere bezoeker is immers dezelfde, niet iedereen heeft dezelfde ervaring en behoeften. Wij tonen een breed keuzepalet aan smaken. Of dat nu gaat om toneel, dans, cabaret, festival, internationaal, show of muziek. Of dat gaat om aanbod voor de allerjongste bezoeker, om jongeren, of om volwassenen. Hand in hand met toegankelijkheid is kwaliteit een kernwaarde. Onze programmering kenmerkt zich door een hoge kwaliteitsgraad. Met als motto: ons publiek verdient het beste en het mooiste dat er is. Want wij geloven dat kwaliteit leidt tot duurzaamheid in onze relatie met het publiek.

Nieuwsgierige stad

Delft kenmerkt zich door een nieuwsgierig publiek, van jong tot oud. Een publiek dat bovendien graag verrast wordt en dat voor theater ontvankelijk is. Van wetenschappelijk opgeleid, tot praktisch geschoold, van jong tot oud. Eén van onze slogans: 'vind wat je niet zoekt' sluit goed aan bij de vraag van het Delftse publiek. De zaalbezetting van Theater de Veste is goed, óók van het meer uitdagende aanbod. Dit gaat in tegen een tendens in veel andere steden, waar het amusementsaanbod in schouwburgen veelal de overhand heeft en genres als toneel, dans en kwaliteits-jeugdtheater een marginale plek innemen. We stellen een zeer afgewogen programmering samen, met verschillende 'instapgradaties' en met een breed palet aan genres, en verleiden bezoekers hun smaak verder uit te breiden en te ontwikkelen met verschillende typen aanbod. We bevorderen de toegankelijkheid met behulp van randprogrammering. Door consequent en structureel te programmeren, kwaliteit leidend te laten zijn en gericht te marketen, is er een groot publiek bij ons opgebouwd en zijn deze genres niet meer weg te denken in Delft.

→ De komende beleidsperiode willen wij de ingeslagen weg voortzetten met verdere ontwikkeling van publieksverbreding.

Theaterprogrammering: de genres

Bovenal én primair zijn wij een plek waar podiumkunsten in al hun rijkheid en verscheidenheid gepresenteerd worden. We presenteren met succes de toonaangevende, belangrijke theater- en dansgezelschappen. Van het Nationale Ballet tot Scapino Ballet, van Toneelgroep Maastricht tot het Nationale Theater, van het Noord Nederlands Toneel, tot Orkater. En wij tonen de vernieuwende en jonge makers en gezelschappen: van Nineties Productions, Umland en Circus Treurdier tot de Warme Winkel, van makers als Charli Chung en Eline Arbo tot tot Alida Dors en Sadettin Kirmiziyüz. Ook maken wij onderdeel uit van het tweejaarlijkse Holland Dance Festival, met spraakmakende voorstellingen en premièreavonden.

→ Met gezelschappen en makers bouwen wij een duurzame relatie op, waarbij het uitgangspunt is om samen publiek te vinden en ook met dit publiek een duurzame relatie vast te houden.

Binnen het cabaretaanbod tonen wij zowel de vernieuwende, jonge generatie die klaar is voor de grote zaal, als de gevestigde top. Van Claudia de Breij tot Glodi Lugungu, van Theo Maassen tot Patrick Laureij. En we presenteren daarnaast (internationale) comedy-avonden met een steeds wisselende mix van spraakmakende comedians. Wij tonen ook het beste op show- en amusementsgebied. Van Ellen ten Damme tot de Ashton Brothers, die variété in een eigentijdse variant presenteren en steeds een groot publiek bereiken. Voor kinderen en jongeren kiezen wij het beste jeugdtheater dat Nederland te bieden heeft, met topgezelschappen als MAAS theater en dans, Introdans, Het Nationale Theater Jong (HNTjong), Bontehond, Junior Company van het Nationale Ballet en Theater Artemis. En er is ook plaats voor de vrije kwaliteitsproducties, zoals publiekslievelingen Buurman & Buurman en Nijntje.

→ De komende jaren gaan wij onze jeugdprogrammering uitbreiden. Om zo veel mogelijk kinderen uit onze stad en regio te laten genieten van podiumkunsten, en omdat meer en meer blijkt dat het goed is voor je ontwikkeling om vroeg met theaterbezoek te beginnen. Met een heldere, horizontale programmering op vaste zondagen wordt het aanbod voor de allerjongsten uitgebreid met peuter/kleuterprogrammering. Jeugdprogrammering in de schoolvakanties wordt eveneens een vast gegeven dat wij toevoegen aan de bestaande jeugdprogrammering.

Op muziekgebied tonen wij een breed scala aan concerten: van popmuziek tot klassiek. Met de klassieke kamermuziekzondagen hebben wij een vaste lijn opgebouwd in onze programmering, met topmusici uit Nederland en ook internationaal. Binnen de regio zijn wij een van de weinige podia die kamermuziekconcerten presenteren, en voldoen daarmee in een stedelijke én een regionale behoefte.

→ Het aanbod in popmuziek breiden wij de komende periode uit. Het is een veelbelovende ontwikkeling dat popacts steeds meer de theaterzalen bespelen. We zullen dan ook volop aanhaken bij theatertournees van popbands..

→ Binnen onze programmering neemt het aanbod voor internationals een groeiende rol in, een groep die rijk vertegenwoordigd is in Delft. Die band willen wij de komende jaren gaan versterken. Dit doen wij enerzijds door internationaal aanbod nog verder als vast onderdeel binnen onze theaterprogrammering te verankeren. Ieder seizoen worden er binnen Festival Visuals verschillende internationale theater- en dansvoorstellingen geprogrammeerd. Dit festival is een vaste waarde in ons aanbod, en kan steeds op grote publieke belangstelling rekenen. Ook programmeren we ander internationaal aanbod, zoals de genoemde internationale (Engelstalige) comedy-avonden door het hele seizoen. Daarnaast versterken wij de band met internationals door voorstellingen uit eigen land te selecteren waarbij taal geen rol speelt: door middel van boventiteling, Engelstalige voorstellingen, of voorstellingen zonder taal. Wij geven dit aanbod vorm in de reeks language no problem-voorstellingen.

De pijlers van het aanbod

Wij hebben enkele pijlers aangebracht die vaste waarden vormen binnen ons aanbod. Dit betekent concreet dat wij bij de keuzes van voorstellingen, debatten of andere activiteiten deze pijlers altijd meewegen. Het geeft ons een duidelijk eigen gezicht.

De pijlers binnen de programmering zijn:

Maatschappij en actualiteit

Binnen ons aanbod spelen de thema's 'maatschappij en actualiteit' een belangrijke rol. Voorstellingen en programma's die een relatie leggen met de huidige tijd en waarin actuele onderwerpen aan bod komen. Of dit nu een klassieker is van Shakespeare die gaat over een thema dat actueel is, of dat het om een ultranieuw geschreven theaterstuk of een debat gaat over een onderwerp dat in het nieuws is. Dit thema weven we door onze hele programmering, zowel bij onze theatervoorstellingen, als bij onze programma's van innovatie & debat. Het gaat hier naast actuele maatschappelijke thema's zoals bijvoorbeeld racisme, het milieu en ongelijkheid óók over persoonlijke verhalen en geschiedenis waarin iedereen zich individueel en in gezamenlijkheid kan herkennen en toe kan verhouden. Verhalen over verdriet, strijd en geloof, hoop en liefde.

Verbeelding en nieuwsgierigheid

Ons aanbod prikkelt de fantasie, laat ons denken over onszelf en de wereld om ons heen, inspireert ons en geeft ons nieuwe inzichten. Verbeelding creëert creativiteit, en andersom. In ons theater krijgt die verbeelding volop de ruimte. Ook nieuwsgierigheid en verwondering vormen een rode draad door ons aanbod. Door vragen te stellen, door vaste aannames te bevragen, door je af te vragen waarom en hoe, door de wereld om je heen te bevragen, kom je tot nieuwe ontdekkingen en inzichten. Verbeelding en nieuwsgierigheid vormen de basis van kunst én wetenschap. Ze staan aan de voet van nieuwe ontdekkingen, over onszelf en de wereld om ons heen. Het zijn thema's die naadloos aansluiten bij kunst en kennis en daarom vaste waarden in ons gehele aanbod.

Innovatie, kennis en wetenschap

We bevinden ons in een unieke stad en regio. Innovatie, kennis en wetenschap zijn onlosmakelijk met de stad verbonden. Deze positie geeft Delft mogelijkheden om ook als cultuurstad op dit gebied onderscheidend te zijn en geeft ons een duidelijk gezicht in de regio tussen grote steden als Den Haag en Rotterdam. Als rode draad zijn deze onderwerpen door onze programmering te zien. Dat doen we door voorrang te geven aan theatervoorstellingen waarin een van deze onderwerpen aan bod komt. Denk aan high-tech voorstellingen of voorstellingen die op een andere manier een innovatief karakter hebben. En dat doen we door de eerder genoemde lijn binnen innovatie & debat en door structureel en projectmatig samen te werken met partners als TU Delft, Studium Generale en Bèta Balie.

Landelijke laboratoriumfunctie

Als Delfts theater positioneren wij ons landelijk en regionaal als innovatief podium. Wij geven voorrang aan makers die nieuwe dingen willen uitproberen en nieuw theater willen uitvinden. Wij hebben hierbij oog voor jonge makers, the next generation! Hierbij kan het gaan om combinaties van techniek en podiumkunst, maar het hoeft niet. Het kan ook gaan om innovatie met analoge

middelen zonder high-tech. Wij denken dat het theater van de toekomst alleen kan ontstaan als de nieuwe generatie theatermakers ruimte wordt gegeven, als zij letterlijk het podium krijgen, om nieuw theater te creëren. Wij vervullen graag landelijk gezien die laboratoriumfunctie. En sluiten met dit deel van ons aanbod ook aan bij de behoeften van jonge Delftenaren, die zo rijk vertegenwoordigd zijn in onze stad en regio.

College & debat – onze maatschappelijke en democratische functie

‘Een democratie die enkel uit kiezers en verkozenen bestaat, gaat voorbij aan het meest wezenlijke kenmerk van de democratie: het debat tussen burgers over de toekomstige inrichting van de samenleving’

David van Reybrouck,
cultuurhistoricus, archeoloog & schrijver ¹⁸

Meedoen, de wereld om je heen, jezelf en de ander begrijpen. In deze tijd waarin het lijkt alsof werelden steeds scherper tegenover elkaar staan, is het belangrijker dan ooit om met elkaar in verbinding te blijven. Een open samenleving te creëren, waar ruimte is voor iedereen. En iedereen kan meedoen. Elkaar live te ont-

moeten en te luisteren, waardoor er begrip ontstaat. Theater de Veste heeft een onderscheidende positie ingenomen met het aanbod dat gepresenteerd wordt onder de noemer college & debat. Wij zijn trots om als Delfts theater, een van de voorlopers te zijn met dit vernieuwende aanbod, dat bestaat uit activiteiten op het gebied van debat, innovatie, wetenschap en filosofie.

Met het verdwijnen van ontmoetingsplekken als kerken en buurthuizen, en het toenemen van digitale communicatie en grote maatschappelijke veranderingen, groeit het belang van de democratische functie van fysieke plekken waar ontmoeting en gesprek kan plaatsvinden. Het is essentieel om zo'n plek in onze stad te borgen. Theater de Veste vormt met het theateraanbod en het innovatie- en debetaanbod een vrijhaven in stad en regio, waar mensen samenkomen voor het gesprek, de nuance en de verdieping achter verhalen.

Programmeren op de menselijke maat

Wij creëren ontmoetingen, agenderen en jagen het gesprek aan op het gebied van sociaal maatschappelijke, culturele en technologische ontwikkelingen. Wij

bevragen, delen en toetsen ideeën om zo tot nieuwe inzichten te komen. Proberen met elkaar de wereld te duiden en ieders plek in het geheel. We bespreken (actuele) onderwerpen die de samenleving bezighouden en dus ook de inwoners van Delft. En brengen deze onderwerpen terug naar de menselijke maat. Denk aan identiteit, de plek waar je je thuis voelt. Gender en emancipatie of hoe moet het verder met de leefbaarheid van onze planeet? Wat is de invloed van technologie op ons bestaan, en wat betekent dit voor mij? Of thema's aangaande zingeving, eenzaamheid en persoonlijke ontwikkeling.

→ Daarvoor creëren wij in onze unieke, theatrale omgeving diverse ontmoetingen en programmaformats. Waar journalisten, wetenschappers, politici, kunstenaars, filosofen, ethici en overige denkers en een breed en uiteenlopend publiek elkaar ontmoeten. Juist het bij elkaar brengen van verschillende ideeën en werelden zorgt voor vrijheid en openheid van het debat en ontmoeting.

Wij presenteren en ontwikkelen uiteenlopende activiteiten, van Theatercolleges tot Filosofische en Politieke cafés; van Foodlabs en Science Battles tot kindercolleges, De Groene Live en Professoren in de Theaterarena. Bovendien experimenteren we met programmaformats. Voorbeelden hiervan zijn meditatiesessies in combinatie met een wetenschappelijke lezing, live podcasts met publiek, panelgesprekken aangevuld met dans en spoken word, of interviews in de setting van een kunstzinnige installatie. Deze activiteiten ontwikkelen zich niet alleen tot autonome programma's, maar kunnen ook fungeren als humuslaag rond de voorstellingen die wij presenteren, in de vorm van context, duiding, of impactversterking.

Innovatief aanbod voor brede doelgroep en 'hot' bij een jong publiek

→ Vermeldenswaard is dat wij niet alleen in algemene zin een grote behoefte aan dit aanbod zien (met regelmaat uitverkochte zalen) maar er juist óók een groeiende behoefte is onder jongere doelgroepen: van jongeren en studenten tot dertigers. En dit willen we in de voorliggende periode nog meer stimuleren.

Onder andere filosofische festivals als Brainwash en theatercolleges van de Correspondent en aanbod in Tivoli/Vredenburg laten zien dat dit aanbod op een hippe en eigentijdse manier kan voorzien in een grote en groeiende behoefte van een jong publiek op dit vlak.

→ Daarnaast willen we met klem benadrukken dat de programma's die we maken voor een breed publiek

geschikt zijn (dus niet exclusief voor theoretisch- of wetenschappelijk opgeleiden) en we dit meer en meer terugzien. En we hier in de komende jaren in zowel de programmering als marketing nog meer de nadruk op gaan leggen.

So you think you can think...?

Wij willen gezamenlijk met onze partners verder onderzoeken hoe wij met college & debat nog méér kunnen bijdragen aan onze stad. Denk bijvoorbeeld aan samenwerkingsprojecten met scholen op het gebied van burgerschap, debat en filosofie, waarbij leerlingen op het grote podium van de Theater de Veste met elkaar in debat gaan en hun filosofische ideeën presenteren.

Met als insteek: hoe kunnen wij kinderen en jongeren op vroege leeftijd bagage meegeven om het gesprek met elkaar te (blijven) voeren? Door de verbinding met theater worden debat en filosofie hip en happening over het voetlicht gebracht en kan een schijnbaar saai vak transformeren tot een appellerende, creatieve en spannende uitdaging.

Samenwerking – landelijk, regionaal en lokaal

Wij geloven in de kracht van samenwerking. College & debat kan alleen bestaan en verder ontwikkeld worden dankzij sterke partners als de Gemeente Delft, TU Delft, Studium Generale, Bèta Balie, Stichting Klaswerk en Haagsch College, De Correspondent, De Groene Amsterdammer en vele anderen.

We verhouden ons zeer goed tot diverse partners in de stad. Zo zijn onze activiteiten afgestemd met, en complementair aan, TOP Delft/Prinsenkwartier: waar Theater de Veste mondiale/landelijke vraagstukken en de actualiteit agendeert, pakt TOP Delft de specifieke lokale invulling op. TOP Delft is ook onze partner in de Bèta Balie.

→ De afgelopen jaren heeft de samenwerking met Studium Generale een vlucht genomen en zijn er zeer succesvolle formats met elkaar ontwikkeld. We zullen in de nabije toekomst de samenwerking verder intensiveren.

Bèta Balie Delft

Een deel van onze college & debat programmering wordt gemaakt binnen en met de Bèta Balie. De Bèta Balie is een samenwerkingsverband van de TU Delft, Theater de Veste, Studium Generale, TOP Delft en Delft Design. Deze organisaties hebben de handen ineen

geslagen om een aantal grote onderwerpen op het gebied van technologie en maatschappij voor een breed publiek toegankelijk en bespreekbaar te maken. Binnen de Bèta Balie wordt programmering gemaakt en op elkaar afgestemd. De middelen daarvoor zijn onder meer colleges, debatten, uiteenlopende theatervormen, demonstraties, festivals en proeftuinen. De bijeenkomsten vinden plaats in Theater de Veste, in het Prinsenkwartier en bij de TU Delft. Op deze manier wordt het aanbod gespreid door de stad en houden we de drempel laag.

Etalage van kennisstad Delft en brugfunctie tussen TU en de stad

Het innovatie- & debataanbod past als een handschoen bij Delft. Wij brengen het aanbod op een toegankelijke en aantrekkelijke manier bij een breed publiek. De samensmelting van debat, innovatie, wetenschap en filosofie in het cultuuraanbod van Theater de Veste zien wij als een onderscheidende en vaste waarde, waarmee het kenmerkende karakter van Delft als creatieve en innovatieve kennisstad onderstreept wordt.

→ Het theater fungeert als etalage, als letterlijk podium, van kennis- en universiteitsstad Delft. Theater de Veste vervult op deze wijze bovendien een brugfunctie tussen de TU Delft en de rest van de stad.

Onze ambitie: dé debatplek van Delft en regio

Theater de Veste en Studium Generale hebben de ambitie om de samenwerking de komende periode nog verder te verstevigen. Delft ontbeerde een cultureel (debat-)centrum waar verschillende mensen en disciplines elkaar treffen in vernieuwende vormen, zoals De Balie of De Rode Hoed in Amsterdam.

→ Studium Generale en Theater de Veste nemen die rol als twee krachtige partners op zich in de stad. Onderdeel van deze ambitie is dat Theater de Veste hét satellietpodium van Studium Generale in de binnenstad wordt, die eveneens de eerder genoemde brugfunctie vervult, tussen TU Delft en de stad.

→ Om deze ambitie verder te verwezenlijken willen we de programmering in het theater in de komende periode gestaag uitbreiden en diversifiëren. Onderdeel van deze ambitie is zoals aangegeven ook om onze publieksgroepen nog verder uit te breiden, met als uitgangspunt om verschillende groepen, jong/oud, verschillende opleidings- of sociaal-economische achtergronden, in de stad samen te brengen voor reflectie en debat met elkaar. Het debataanbod kan een grote rol vervullen bij het gesprek over grote maatschappelijke thema's die in deze tijd een rol in ons leven spelen, zoals racisme, inclusiviteit, milieu, een afnemend vertrouwen

Met Studium Generale en Bèta Balie gaan wij de samenwerking intensiveren door hen, naast de vaste plek die zij in onze programmering innemen, óók een vaste plek te geven in ons gebouw. Denk bijvoorbeeld aan een online lounge van Studium Generale en Bèta Balie waar je wetenschappelijke podcasts kunt beluisteren, of aan het podium in ons Theatercafé, afgestemd in vormgeving. In co-creatie gaan wij de komende jaren nieuwe programma's ontwikkelen, Art & Tech, een innovatieprogramma dat je oplaadt voor de komende week met kunst, wetenschap, eten en drinken.

Van college & debat naar innovatie & debat

Het genre college & debat representeert de innovatieve programmeringstak van Theater de Veste en we merken dat het aanbod inmiddels veel verder reikt dan wat de termen 'college en debat' omvatten. Het gaat over tal van innovatieve activiteiten en projecten, die zich niet beperken tot debat of college. Zo is het Foodlab ontwikkeld, een meerjarig programma gesteund door de Rabobank, met activiteiten die door onze programmering heen verweven zijn, en gaat over actuele thema's rond voedsel: de toekomst van voedsel, voedselverspilling, technologie en voedselvoorziening en nieuwe vormen van eten. Deze activiteiten vinden plaats in de vorm van o.a. tentoonstellingen, theatrale proeverijen, lezingen, installaties en diners. Maar ook onze filosofische cafés en de programma's waarin kunst, innovatie en technologie worden gemixt, reiken verder dan de genoemde bandbreedte van college & debat.

→ Wij bouwen in de komende beleidsperiode deze innovatietak verder uit: het theater biedt in optima forma de mogelijkheden om op een creatieve, appellerende manier innovatie over het voetlicht te brengen voor een breed publiek. We zetten in op een breed scala aan innovatieve activiteiten op het gebied van techniek, wetenschap en toekomst: van techfest tot theatercollege, van robotica-art tot filosofisch café en foodlabs. Ook tonen wij theatervoorstellingen die onderscheidend zijn op het gebied van innovatieve, vernieuwende techniek. En last but not least starten wij samen met de TU Delft en de Amsterdamse Theaterschool het spannende en mediagenieke innovatieproject Het Theater van de Toekomst. De uitkomsten worden met het publiek gedeeld, bijvoorbeeld in de vorm van voorstellingen, of pop-ups in de stad. Op een aantrekkelijke en laagdrempelige manier leggen we de brug tussen TU en de stad.

Het genre college & debat is bedoeld als innovatief en vernieuwend genre, en zoals het goede innovatie betaamt, moet het zich blijven ontwikkelen en groeien. Het aanbod van het theater moet zich kunnen mee-ontwikkelen met de veranderende wereld om ons heen en het publiek van vandaag en morgen.

→ De komende jaren zal dit genre daarom niet langer als college & debat, maar onder de noemer innovatie & debat worden voortgezet en tot verdere groei en bloei gebracht worden.

→ Debat: samen met onze partners positioneren wij ons als dé debatplek van Delft en regio en voeren het gesprek in en met de stad.

→ Innovatie: wij brengen innovatie in verschillende verschijningsvormen over het voetlicht: bijvoorbeeld door middel van theatervoorstellingen, theatrale installaties, theatercolleges, debatten en kunstzinnige techfestivals. Ook op het gebied van presentatie, faciliteiten, customer journey en gebouw manifesteren wij ons waar mogelijk als innovatief theater van de toekomst.

Bedreiging van het aanbod

Innovatie is een van de speerpunten in het komende cultuurbeleid van de gemeente Delft, en Theater de Veste spant zich met partijen uit stad en land optimaal in om dit beleid in verschillende appellerende en toegankelijke vormen gezicht te geven. De democratische waarde van de debattak is eveneens van essentiële waarde, in een tijd waarin het gesprek en ontmoeting met elkaar in de stad misschien wel belangrijker zijn dan tevoren. Zorgwekkend is dan ook het signaal dat de gemeentesubsidie voor dit belangrijke onderdeel van het aanbod zou kunnen worden stopgezet in de komende subsidieperiode.

Zonder deze subsidie zal dit onderdeel van ons aanbod niet voortgezet kunnen worden: Theater de Veste heeft niet voldoende financiële middelen om dit op eigen kracht te doen. Juist dankzij bundeling van krachten en middelen met de genoemde partners (van TU Delft, Studium Generale, Bèta Balie tot de gemeente Delft) kan Theater de Veste een hoogwaardig, zeer gevarieerd en actueel en veelal uniek aanbod op het gebied van innovatie & debat presenteren. Het subsidiebedrag van de gemeente beslaat slechts een deel van de totale kosten, die uit middelen en inzet van de samenwerkende partijen worden ingebracht. Het zou schrijnend zijn als deze tak zou verdwijnen, juist voor een aanbod waarmee Theater de Veste zich als een van de eerste theaters in Nederland landelijk op de kaart heeft gezet.

Project: Theater van de Toekomst

‘We moeten weer leren spelen op het grensvlak van wetenschap en kunst. Daarvoor moet ruimte worden gemaakt, in het budget van de overheid, in de laboratoria van bedrijven, in de curricula van universiteiten, en vooral in de hoofden van jonge onderzoekers en kunstenaars.’

Robbert Dijkgraaf, voormalig hoogleraar & directeur van het Institute for Advanced Study, Princeton en huidige minister van OC&W ¹⁹

Spannend en uitdagend onderdeel van innovatie & debat is het innovatieproject ‘Het Theater van de Toekomst’. Om een theater van nu en de toekomst te zijn, moeten wij ons niet alleen ontwikkelen op het gebied van activiteiten en aanbod, maar ook op het gebied van de omgeving waarin dat aanbod plaatsvindt: de locatie, het gebouw, de faciliteiten in het gebouw, pop-ups op locatie en de customer journey. Anders gezegd: als theater van de toekomst ontwikkelen en innoveren we niet alleen de software, maar ook de hardware.

Samenwerkingsproject met TU Delft en de Amsterdamse Theaterschool

Vanuit de tak innovatie & debat, en getriggerd door bovengenoemde gedachte, heeft Theater de Veste het initiatief genomen voor een onderzoek en experiment, met als centrale, algemene en brede vraag: ‘Wat is het theater van de toekomst?’

→ Wij hebben de TU Delft benaderd om dit project samen met ons op te zetten. Een vraag die tot onze grote vreugde op een zeer positief onthaal van de TU kon rekenen. Eén van de belangrijkste theateropleidingen van Nederland, De Amsterdamse Theaterschool en Kleinkunstakademie (ATKA), heeft zich als tweede partner aangesloten bij het project, waardoor we een alliantie aangaan met twee belangrijke en landelijk toonaangevende partners, en er een uitdagende bloedgroep op hoog niveau ontstaat, van creatieve geesten op het gebied van technologie en theater.

Met het project experimenteren, onderzoeken en creëren studenten, en maken zij een presentatie/pitch van hun ideeën over het theater van de toekomst. Science fiction! Denk bijvoorbeeld aan: allerlei theatrale installaties of robotica in de openbare ruimte in de stad. Of aan fieldlabs en uitvindingen van de TU Delft in de foyer van het theater, die gericht zijn op nieuwe vormen van uitgaan en randprogrammering: virtual gaming in de foyers, online en offline ruimtes om te ontspannen of theater te zien en talloze nieuwe vormen van innovatieve programmering, zoals inleidingen waarbij je kunt zappen, podcasts met nabesprekingen van acteurs en director's notes die je live via een headset kunt volgen tijdens de voorstelling. Dit zijn maar voorbeelden. Het spannende is dat de uitkomst van tevoren onbekend is.

Belangrijke kanttekening is dat wij de innovatie enerzijds kunnen zoeken in high-tech antwoorden, maar eveneens in ‘analoge’ vorm waaraan geen technologie te pas komt. Theater is liver dan live, in een tijd waarin het woord live ook een digitale invulling heeft gekregen. We kunnen met theater als analoog en slow medium ook een toegevoegde waarde leveren binnen de snelheid van de ons omringende wereld.

De beste ideeën willen wij voor landelijke pers en publiek presenteren. Wij nodigen hiervoor ook op landelijk niveau podia, producenten en theatergezelschappen uit, zodat de kennis en ideeën worden gedeeld met de gehele theatersector.

→ Theater de Veste is met dit innovatie-project een voortrekker in Nederland. En kan daarmee een regionale en landelijke trekpleister- en etalagefunctie vervullen voor de stad Delft. Ook willen wij op deze manier bijdragen aan de in het convenant tussen de stad Delft en de TU Delft uitgesproken wens om de banden tussen stad en universiteit te versterken: de brugfunctie tussen TU en stad, en aan invulling aan de sterke behoefte onder studenten aan sociaal contact en zingeving. En natuurlijk delen wij al dit moois en spannends met het publiek door middel van presentaties, installaties of voorstellingen!

5. RANDPROGRAMMERING EN ONTMOETING

Het theater als centrale ontmoetingsplek van de stad

Theater beleef je samen, met bekenden en onbekenden. Het theater is een centrale plek in de stad waar verschillende doelgroepen, jong én oud, elkaar tegenkomen, en zich samen verwonderen, theater beleven, praten, feesten en nadenken over verschillende thema's en onderwerpen. Het grote onderscheid met 'gewone' ontmoetingsplekken in de stad, is dat in (kunst-)instellingen zoals theaters, musea en bibliotheken altijd een verhaal of thema centraal staat. En daarmee een kenmerkende, toegevoegde waarde vormt aan die ontmoeting. Wij geloven dat het theater kan fungeren als een bijenkorf, waar in- en uitgevlogen wordt en waar je door kruisbestuiving, met de ander én het thema of verhaal, rijker naar buiten komt.

Festivalbeleving & homo ludens

Ontmoeting en interactie faciliteren wij daarom zo optimaal mogelijk. Met makers, acteurs én tussen publieksgroepen en bezoekers onderling. Soms beperkt die ontmoeting zich basaal tot de gezamenlijke ervaring in onze zaal. En soms gaat die ontmoeting verder. Dit doen we door de zogenoemde customer journey nauwgezet verder door te ontwikkelen, en activiteiten op het gebied van de voorstelling/programma en randprogrammering in elkaar over te laten lopen. We maken de scheidslijnen diffuser. De theaterervaring kan al bij binnenkomst in de foyer beginnen, of misschien zelfs als je op je fiets naar het theater rijdt, met een podcast over de voorstelling in je oor. Wij zien hierbij de opzet van veel muziekfestivals als een goed voorbeeld, waarbij de concerten niet op zichzelf staan, maar onderdeel zijn van een groter geheel, en de omgeving van het aanbod perfect is geïntegreerd met het aanbod zelf, en er een uitgebalanceerde bezoekersreis gecreëerd is. Van theaterale randactiviteiten, tot eten, drinken en de 'hoofd-act'. Het aanbod beperkt zich niet tot de voorstelling: het publiek wordt ondergedompeld in een totaalervaring.

→ Wij organiseren sharing dinners met makers, acteurs en publiek. We ontwikkelen met gezelschappen en diverse partners stadsdiscussies, verdiepende gesprekken met opiniemakers, journalisten, wetenschappers en filosofen. We sturen ons publiek interessante artikelen toe voorafgaand of na afloop van de voorstelling. We organiseren live Q&A's met makers, theaterale inleidingen: op allerlei manieren verrijken wij het bezoek, en faciliteren hiermee ontmoeting en interactie.

Homo ludens

Ontmoeting gaat bij ons niet alleen over het gesprek met elkaar. Het gaat ook over ontspanning, spelen en feesten! Johan Huizinga schreef in Homo Ludens dat de mens in wezen een spelende mens is, en beschouwt dit zelfs als kenmerk van de menselijke beschaving. Door te spelen, leren wij. En leren wij de ander kennen. Een afterparty in de vorm van een dansavond kan immers tot net zo'n fijne ontmoeting leiden als een goed gesprek. Een theateraal escape-spel laat ons ontspannen én samenwerken, een kunstzinnige driedimensionale installatie tijdens Festival Highlight laat ons op gezamenlijke ontdekkingsstocht gaan. Rondom de jeugdvoorstellingen bieden wij creatieve en educatieve spelletjes voor de jongste bezoekers, wij organiseren pubquizen en theaterale diners voor volwassenen. En last but not least biedt het principe van de spelende mens volop invalshoeken voor de innovatieve en technologische kant van onze stad: samen met de TU Delft kijken wij hoe wij dit basale uitgangspunt tot uiting kunnen laten komen in ons theater, door middel van uitvindingen en technische snufjes met een spelelement of theaterale elementen, die een plek in onze foyers of theaterzaal kunnen krijgen (zie Theater van de Toekomst). Ook hiermee onderscheiden wij ons als Delfts theater.

Horeca & Events

De horeca en uitstekende gastontvangst is voor elk theaterbezoek van grote waarde en van essentieel belang, het maakt het verschil tussen een voorstelling bezoeken en een avond uit. De scheidslijnen vervagen zoals gezegd in onze totaalaanpak, zo ook de tussen de afdeling horeca & events en programmering. Dit gaat bijvoorbeeld om een speciaal horeca-assortiment passend bij het thema van de avond, tot een verdiepingdiner met inleiding voorafgaand aan de voorstelling. We blijven steeds op zoek naar manieren om de bezoeker extra te verrassen. Horeca in een theater gaat in onze ogen over véél meer dan een drankje of iets te eten, het gaat over de totale bezoekerservaring. Die bezoekerservaring is een geïntegreerd geheel aan activiteiten.

Wij faciliteren de voorbereiding op je theaterbezoek bijvoorbeeld door middel van een 'sluis' / greenroom, waar je met headphones en een keuzepalet aan slow-music met een drankje tot rust komt, nadat je uit de waan van de dag in het theater bent aangekomen. Of je kunt tijdens de voorstelling via het geluidssysteem live luisteren naar de director's notes van de regisseur die in de coulissen zit. Of misschien bereiden we je op een dansvoorstelling voor door een pre-danceparty met DJ en de choreograaf van de voorstelling, bedenken we een speeddate-diner voor het publiek met de acteurs en makers van de voorstelling. Of er is een inleiding in de foyer via een silent-disco systeem, zodat je zelf kunt kiezen of je luistert, of liever een gesprek met je medebezoeker voert. Ook hier werken wij de komende beleidsperiode met innovatieve concepten, met volop ruimte voor experiment.

6. CULTUUREDUCATIE: IEDEREEN KAN MEEDOEN

‘Ik gun het iedereen om van de rijkdom van cultuur te genieten. Ook mensen die daar uit zichzelf niet toe komen. Ongeacht leeftijd, geslacht, beperking of opleiding.’

Ingrid van Engelshoven ²⁰

Een leven lang theater

Deze woorden van de minister zijn ons uit het hart gegrepen. Onze bezoekers maken dat wij het huis voor en van iedereen uit de stad kunnen zijn en dit vraagt vertrouwen over en weer. Wij willen de plek zijn waar je je welkom voelt, jezelf herkent, jezelf kunt zijn en kunt ‘leren’ en jezelf uitdagen om nieuwe dingen te ontdekken. Of dit nu in het theater zelf is, of bij de activiteiten die we op locatie in de stad, bij jou om de hoek, organiseren. Voor iedereen van jong tot oud, de trouwe bezoeker en de Delftenaar die nog niet bekend is met cultuur en theater. Op elk moment in je leven, zoeken we met je naar een relevant aanbod dat past bij jou. We maken ons sterk voor een leven lang theater. Met kunst en cultuur kun je niet vroeg genoeg beginnen en niet lang genoeg doorgaan, is ons motto. Kinderen en jongeren leren hierdoor naar zichzelf en anderen te kijken, samen te werken en het helpt ze om (andere) inzichten te krijgen. Dat geldt eveneens voor volwassenen, want goede kunst prikkelt, opent en verbreedt je horizon.

En daarbij is het belangrijk om drempels weg te nemen, in de communicatie, het aanbod en de omgeving waarbinnen dit plaatsvindt en andere voorwaarden als prijs, toegankelijkheid en herkenbaarheid. Hieronder geven we aan hoe we dit gaan doen, waar we de komende periode de nadruk op willen leggen en introduceren we de matchmaker die daarbij een belangrijke rol kan spelen.

Het theater is van de hele stad

Theater de Veste is nadrukkelijk een theater van de hele stad en de omliggende regio. Zoals gezegd bepaalt een stadstheater mede de identiteit van de stad. Maar dat kan alleen als het andersom óók geldt: de stad bepaalt mede de identiteit van zo’n cultuurplek! Wij vinden dat héél Delft zich moet kunnen herkennen en thuisvoelen in het theater. Wij zien de code Diversiteit & Inclusie hierbij als belangrijk uitgangspunt.

→ We ontvangen een groot en divers publiek, maar het kan beter. De komende periode willen wij ons daarom nog beter toerusten om uiteenlopende doelgroepen meer en beter te bereiken, zonder de bezoekersgroepen los te laten die het theater al in groten getale bezoeken. Kortweg: publieksverbreding is noodzakelijk om een betere en eigentijdse afspiegeling te zijn van de stad Delft en omliggende regio.

Publieksverbreding door een nieuwe aanpak / de matchmaker

In onze ogen begint publieksverbreding bij kennismaking. Waarin we laten zien wie wij zijn, wat we doen en weten wie de ander is en waar de interesse van de ander ligt. En waarbij we voorwaarden scheppen om tot elkaar te komen.

→ Om dat nog beter te kunnen doen, willen wij cultuureducatie in vernieuwde vorm inzetten, een 3.0-versie, die past bij deze tijd. Cultuureducatie als tool om jong én oud te laten kennismaken met kunst en cultuur. We gaan dit doen met een persoonlijke aanpak waarbij we rechtstreeks contact hebben met de doelgroep en communities opbouwen. Randprogrammering speelt hierbij een belangrijke rol, evenals communityvorming en co-creatie, dus het betrekken van publiek bij aanbod en randprogrammering, omgeving/setting van het aanbod, de prijs en communicatie en promotie rond dat aanbod. Ook het werken met labels en programmeringslijnen is hierin een tool. Een ‘matchmaker’ speelt een centrale rol in deze aanpak.

De matchmaker

Cruciaal bij de beoogde publieksverbreding is de aanwezigheid van een matchmaker. Deze beoogde nieuwe collega is verantwoordelijk voor de communitybuilding en het leggen van links met bestaande communities. De matchmaker maakt persoonlijk contact met doelgroepen die nu nog niet zo snel een voorstelling bezoeken. Deze persoon verbindt mensen, groepen, instellingen, maatschappelijke organisaties en het theater.

De matchmaker gaat de verschillende stadsdelen in, de campus op, legt contact met (maatschappelijke) organisaties. De matchmaker gaat in gesprek met mensen/doelgroepen en kijkt waar behoeftes en waar drempels liggen en hoe de aansluiting met het theater gelegd kan worden. Dat betekent bijvoorbeeld: afstemming in wijze van marketing, in prijs, in promotie, in plaats en in programmering en randprogrammering. De matchmaker organiseert en produceert op locatie workshops en activiteiten en haalt bezoekers naar Theater de Veste.

Door samenwerkingen met onder meer Cultuurhuis Delft, Delft voor Elkaar, SHS Delft, TU Delft, De VAK centrum voor de kunsten, Stichting CanIDream en House of Styles bundelen we onze krachten om communities te bouwen. Het betekent dat er een aanpak op maat wordt gemaakt voor verschillende groepen. Die kan resulteren in bijvoorbeeld extra vervoer, aangepaste (rand-)programmering, locatieprojecten in stadsdelen of een feestelijke maaltijd rondom de voorstelling.

Om die activiteiten op maat te kunnen realiseren zal extra fondsenwerving noodzakelijk zijn. Een intensieve aanpak dus, maar één die wel degelijk zijn vruchten afwerpt, vanwege de persoonlijke benadering die de behoeften helder in kaart brengt, waardoor de ‘match’ tot stand kan worden gebracht.

Programmering van de hele stad

‘Theatre is a place where every race, creed, sexuality and gender is equal, is embraced and is loved.’

James Corden

komiek, acteur & presentator²¹

Een goede afspiegeling van de stad moet niet alleen terug te vinden zijn in het publiek in de zaal, maar ook op ons podium.

→ Wij bieden een brede programmering met een diversiteit aan makers en artiesten. Feesten en herdenkingen laten wij terugkomen in ons aanbod op een manier die de hele stad representeert: van voorstellingen in het kader van Kerst, Suikerfeest of Divali, de OWEE-week van de studenten, tot een debat over slavernij rond Ketu Koti of een lezing over vrijheid op 4 mei. Wij werken hierin samen met uiteenlopende partners in de stad en in het land, zoals Puuree Producties en Het Nationale Theater Inclusief, die interessant en vernieuwend aanbod op dit gebied ontwikkelen.

→ Extra vermeldenswaard is dat wij ons ook zullen richten op het aanbod van Het Nationale Theater Onbeperkt. Dit aanbod is ontwikkeld voor mensen met (en zonder) een beperking, en maakt het mogelijk om theateraanbod te laten zien, voelen of horen aan iedereen. Een aanbod dat in geen enkel theater zou mogen ontbreken, laat staan in innovatiestad Delft.

Pluche én pop-ups

Iedereen moet gebruik kunnen maken van een cultuurgebouw als Theater de Veste, juist omdat de ervaring van het aanbod op die plek onder de meest ideale omstandigheden kan plaatsvinden: in de grote zaal, in een optimale audiovisuele omgeving met state-of-the-art technische faciliteiten, in een volwaardig decor, met spraakmakend aanbod en bekende namen, een groot publiek om je heen, kortom: om de magie van het theater het meest tot zijn recht te laten komen. Iedereen verdient zo’n rijke ervaring. We zien het als onze taak om een breed publiek naar het pluche van het theater te halen en laagdrempelig gebruik te laten maken van ons aanbod, in optima forma. Dat geldt ook voor het publiek dat normaalgesproken niet zo snel naar het theater gaat. Dat doen we door het eigenaarschap van ons gebouw te vergroten, bijvoorbeeld door (nieuw) publiek niet alleen als publiek maar

ook achter de schermen of op ons toneel te laten deelnemen, bijvoorbeeld met een voorprogramma of speciale avonden voor amateuruitvoeringen. We creëren ook laagdrempeligheid en aantrekkelijkheid voor nieuwe publieksgroepen door speciale randprogramma’s te ontwikkelen, zoals een meet & greet of masterclass na afloop van de voorstelling met een bekende acteur, of door door feestelijkheden rondom een voorstelling te organiseren, zoals een afterparty, eten, storytelling etc.

→ Daarnaast willen we de toegankelijkheid bevorderen door het publiek met behulp van de matchmaker op te zoeken met aanbod dichtbij, om de hoek: in de vorm van pop ups op locaties in de stad: bijvoorbeeld in een buurthuis, een park, de moskee, een leegstaand winkelpand, of midden in het centrum op de Markt. We zoeken hierin samenwerking op met uiteenlopende organisaties in de stad: van sociaal-maatschappelijke organisaties en onderwijs tot lokale middenstand.

Extra aandacht voor doelgroepen

Een aantal doelgroepen zal bij de ambitie voor publieksverbreding extra aandacht krijgen: kinderen & jongeren, studenten, intercultureel publiek, lagere inkomensgroepen en internationals. Ook is er speciale aandacht voor ouderen en alleengaanden.

Kinderen en jongeren

Op dit moment bereiken we duizenden schoolkinderen met eigen projecten als De Delftse Jeugd-troonrede en via samenwerkingsprogramma’s en -voorstellingen met partners als DOK educatie. En ook in de vrije tijd bieden we kwalitatief hoogwaardige jeugdvoorstellingen met randprogramma’s aan. Diverse middelbare scholieren uit Delft en de regio zien voor het vak CKV-voorstellingen.

→ Voor kinderen en jongeren maken we ons theater een nog aantrekkelijkere plek. We maken het voorstellingsbezoek tot een totaalbelevens. We breiden de workshops en meet & greet met artiesten uit en de foyer verwordt tot een fijne plek om lekker te blijven hangen met spelletjes en doe- en hangplekken.

→ We werken aan een optimale laagdrempeligheid. Via fondsen, sponsors en serviceclubs zoeken we naar extra middelen om deze publieksverbreding tot stand te brengen. De prijzen voor de belangrijke en grote jeugdtheatergezelschappen maken we bewust laag, om ouders uit te dagen eens een andere keuze te maken uit het totale jeugdaanbod. En waardoor het ‘risico’ niet zo groot is. Voor ouders met een kleine beurs zoeken we naar een extra verlaging van de

financiële drempel. Kinderen die niet zo snel toegang hebben tot het theater die zoeken we op of halen we op. En we brengen theater in de wijken. We werken samen met de Cultuurankers.

Wij zetten alles op alles om zowel de verbeelding bij kinderen als ouders te stimuleren. We hechten er waarde aan dat theater onderdeel is van het sociaal-maatschappelijk leven en verder gaat dan een activiteit op school of af en toe een schoolvoorstelling.

Studenten/jongeren

Vanzelfsprekend zetten wij ons in om studenten en andere jongeren, die zo rijk vertegenwoordigd zijn in onze stad, te binden aan het theater. Wij geloven dat theater je creativiteit en denkkraft kan prikkelen. Factoren die aansluiten bij de behoeftes van studenten en voordelen op kunnen leveren voor hen, als mens alsook voor hun studie. Onze studentencommissie en Studium Generale zorgen dat we relevant en interessant voor de Delftse student zijn. De komende beleidsperiode gaan wij het contact met de studenten intensiveren. Wij zijn er van overtuigd dat alléén popmuziek niet voorziet in de behoeften van studenten. Jongeren van nu kenmerken zich door een omnivore smaak met uiteenlopende behoeften op cultureel gebied, variërend van live (pop-)muziek tot theater, van dance-avonden, tot filosofische meetups en van actuele debatten, innovatieve tech-art, tot media en festival.

→ Daarom creëren we voor en met studenten de programmeringslijn met het label PLAY-NIGHT: in een horizontale lijn programmeren we samen avonden die multidisciplinair zijn en goed aansluiten bij de eclectische smaak van deze doelgroep. PLAY-NIGHT avonden zijn verrassend, omdat je niet van tevoren weet wat er gaat gebeuren. Ze worden gecombineerd met een after- of preparty. De avonden kenmerken zich als uitgaansavond, waarin podiumkunsten bestanddelen vormen. Dit kan dans, cabaret, toneel, (pop-)muziek, innovatie (tech, filosofie en wetenschap) en debat zijn.

De PLAY-NIGHT avonden gaan we samen met studenten en een aantal jonge en spraakmakende theater- en muziekgezelschappen opzetten, en met partners als Studium Generale. De PLAY-NIGHT avonden kunnen uit korte (guerilla-) optredens bestaan, maar ook uit een avondvullende voorstelling. Ze kenmerken zich door randprogramma, dit kan een filosofische lezing zijn, een meet-your-neighbour diner, een robot-battle, maar ook een danceparty of karaoke-avondje. De avonden worden aantrekkelijk geprijsd. Op deze manier creëren we innovatieve avonden voor een studentencommunity in het theater, waarin ook onderlinge ontmoeting een belangrijke rol speelt.

Intercultureel publiek

Voor een beter bereik van een intercultureel publiek richten wij ons onder andere op de rijkdom aan oude en nieuwe verhalen die verteld moeten worden. Zo kan iedereen zich herkennen en gerepresenteerd voelen binnen het theater. Ook hier geldt: wij zoeken het in het maken van een persoonlijke match en in het bevragen naar behoeften.

→ We zoeken naar nieuwe programmering en naar nieuwe vormen van randprogrammering. Een voorstelling kan het hart van een dergelijke activiteit zijn, maar het kan ook starten vanuit gezamenlijk eten, praten of feesten. We werken samen met partners als Puuree Producties en Het Nationale Theater Inclusief. Ook voeren we een actiever beleid op (sociaal-culturele) verhuur om nieuwe doelgroepen te bereiken, omdat dit soms laagdrempeliger werkt. En we gaan ons nog nadrukkelijker verhouden tot de verscheidenheid aan feest- en herdenkingsdagen die onze samenleving kent. Van Sinterklaas tot Suikerfeest, van Ketikoti tot Bevrijdingsdag.

Publiek met een kleine beurs

Een deel van de Delftse bevolking bevindt zich in een lagere inkomensgroep en ervaart drempels om het theater te bezoeken. Opmerkingen als te duur, of is niet voor mij, ik pas daar niet, komen dan langs.

→ Ons beleid voor de komende jaren is erop gericht om deze drempels te slechten. Wij organiseren onder andere buurtontmoetingen, kijkjes achter de schermen en meet & greet met artiesten voor deze groep. Daarnaast wordt de samenwerking met de Delftpas nog sterker opgepakt en middels extra fondsenwerving zetten wij ons in om een theaterticket voor deze groep betaalbaarder te maken. Ook kan een kennismaking met het theater op het toneel een minder grote barrière zijn dan een bezoek aan een voorstelling. Daarom proberen wij waar mogelijk binnen de programmering amateurverenigingen ook een plek te geven. Door eigenaarschap is de volgende stap naar een theaterbezoek immers aanzienlijk verkleind.

Internationals

‘Leisure & social events’ zijn bijzonder belangrijke onderwerpen voor internationals en expats. Theater de Veste heeft een activiteitenaanbod dat zeer geschikt is, en programmeert ook actief voor deze doelgroep.

→ Ons theateraangebod van internationale voorstellingen is ruim en het ‘language no problem’ predikaat dat we onlangs hebben toegevoegd, moet ervoor zorgen dat ons aanbod nog beter zijn weg weet te vinden naar dit potentiële, internationale publiek, dat zich heeft gevestigd in Delft en omgeving. We maken

afspraken voor groepsbezoek met organisaties als het European Patent Office en zien we kansen op het gebied van nieuw te ontwikkelen social events met bijvoorbeeld storytelling, wat bijdraagt aan communityvorming. In de nabije jaren waren de TEDx salons in Theater de Veste ook succesvol in het aantrekken van een internationaal publiek. Samen met Delft marketing, organisaties in de regio – zoals het The Hague International Centre en de TU Delft – en collega theaters willen we de internationals nog beter bereiken.

Ouderen en alleengaanden

Als ontmoetingsplek van de stad vinden wij dat wij solo-bezoek aan het theater zo goed mogelijk moeten faciliteren. En er zijn volop mogelijkheden om dit in te vullen.

→ Dit gaan we doen met een programmalijn, onder andere door middel van een afgestemde randprogrammering. Wij bieden aan en de bezoeker kiest. Bijvoorbeeld door het theaterbezoek samen met andere bezoekers met een inleiding, een drankje of een rondleiding te starten, of door met een groep bezoekers een borrel of nagesprek met de acteurs te arrangeren. Met het Rietveld Theater participeren we in Theater Overdag voor ouderen en alleengaanden. We organiseren bij deze voorstellingen ontmoetingslunches. Met de VAK bieden wij lunchconcerten aan voor veelal alleen gaande ouderen. We onderzoeken de komende periode waar aanvullende behoeftes liggen en hoe wij op de vraag kunnen inspelen met passend aanbod.

Publieksverbreding: investering is noodzakelijk

De beschreven ambitie voor een nieuwe aanpak binnen cultuureducatie, die moet leiden tot publieksverbreding is zoals gezegd een intensievere aanpak. Een persoonlijke benadering door een matchmaker, co-creatie samen met doelgroepen, prijsverlaging, extra randprogrammering, pop-ups en andere activiteiten op locatie, zijn allemaal zaken die geld kosten: in de vorm van activiteitenkosten, uitvoerings/productiekosten, en de inzet van mensen. Randprogrammering in de vorm van bijvoorbeeld een nagesprek, een theatraal feest of dance-battle, moet bedacht, geproduceerd en georganiseerd worden en ook de onderdelen van die randprogrammering kosten geld. Een locatieproject vraagt om extra productie en organisatie en inzet van middelen, bijvoorbeeld op het gebied van vergunningen en logistieke zaken als techniek en locatievoorzieningen. Aan prijsverlaging op een ticket of inzet van vervoer voor ouderen zit ook een prijskaartje. Theater de Veste heeft met 4 (!) uur per week in totaal aan bemensing voor educatie te weinig formatie om tot

de gewenste resultaten te komen. Ook zijn er geen financiële middelen om de extra activiteiten- en uitvoeringskosten te dekken.

→ Wij hebben een aanvliegroute bedacht waarmee we deze aanpak op een zo efficiënt mogelijke wijze toch gestalte kunnen geven. In onze subsidieaanvraag vragen wij de gemeente Delft om een beperkte extra bijdrage in onze formatie, in de vorm van middelen voor (parttime) inzet van een matchmaker en fondsenwerver. Door deze investering wordt op getrapte wijze de output exponentieel vergroot. Met de fondsenwerving kunnen we de activiteiten- en uitvoeringskosten dekken met verschillende cultuurfondsen, sociaal-maatschappelijke fondsen en andere (crowd-) funding. Zo zijn wij in staat om het grootste deel van de kosten voor dit plan (activiteiten- en uitvoeringskosten) zelf binnen te brengen. Bovendien vragen wij slechts een deel van het benodigde bedrag voor extra formatie aan bij de gemeente; via fondsenwerving zal een deel van de personele lasten immers weer gedekt kunnen worden. Om deze personele kosten in zijn geheel en structureel bij genoemde fondsen dekkend te krijgen is niet haalbaar: de meeste culturele en sociaal-maatschappelijke fondsen richten zich op tijdelijke, projectmatige subsidies, deze zullen niet in structurele kostendekking kunnen voorzien, maar wél in dekking van projectkosten.

→ Dankzij de aanwezigheid van de matchmaker en fondsenwerver is er continuïteit op het gebied van communitybuilding. Hierdoor onderhouden wij de genoemde noodzakelijke, persoonlijke relatie met nieuwe doelgroepen. Hiermee kunnen wij ons toekomstbestendig ontwikkelen, als eigentijds stadstheater van de hele stad.

7. SAMENWERKING IN EN BUITEN DE STAD

Wij zijn een theater van de hele stad en omliggende regio en geloven dat je alleen mét elkaar verder komt, daarom werken wij samen met veel en diverse instellingen uit Delft en omgeving. Onze belangrijkste stakeholder, samenwerkingspartner en financier is de gemeente Delft. Samen voeren we goed en structureel het inhoudelijke gesprek over onze missie en activiteiten. We voelen ons gesteund door een gemeente die het theater ziet als essentieel onderdeel van, en van grote waarde voor, de stad.

Het theater wordt gedragen door de stad

Bijzonder trots zijn wij op het grote draagvlak van de Vrienden van het theater, die maar liefst uit 1.800 huishoudens in Delft en omgeving bestaan. Zij bezoeken het theater regelmatig en steunen onze activiteiten met hun bijdrage en ambassadeurschap. Het draagvlak vanuit het bedrijfsleven is eveneens groot. Een twintigtal bedrijven en organisaties uit Delft en omgeving steunt het theater in de Businessclub van Theater de Veste. De bijdrage van de Vrienden en de Businessclub is onontbeerlijk, en een fantastische impuls voor de cultuur in Delft. Hun gezamenlijke donaties komen direct ten goede aan de programmering en exploitatie van het theater. Hierdoor houden we de kwalitatieve programmering op een hoog peil en werken we aan de aantrekkelijkheid van ons huis.

Synergie door samenwerking: onze partners

Wij geloven in de kracht van samenwerking! Het kan een grotere output opleveren en een breder bereik van mensen. Onze samenwerking reikt van stad tot regio en land. DOK educatie is een fijne partner, met hen werken we samen om kinderen in het primair onderwijs te bereiken. Samen maken we programma's voor basisscholen en DOK programmeert diverse schoolvoorstellingen onder schooltijd in ons theater.

→ De komende jaren breiden we onze samenwerking uit en maken we langere leerlijnen voor het basisonderwijs en programma's rond burgerschap voor het voortgezet onderwijs.

Met De VAK, centrum voor de kunsten hebben we een lange geschiedenis van cursisten die in het theater een voorstelling bezoeken.

→ Dit wordt nieuw leven ingeblazen, daarnaast bieden we gezamenlijk sinds voorjaar 2021 lunchconcerten aan voor ouderen en alleengaanden om eenzaamheid onder deze groepen te verminderen.

Theater de Veste was de eerste partner van het kunst- en lichtfestival Highlight. De eerste editie vond geheel in het theater plaats.

→ En de samenwerking blijft innig, de komende jaren etaleren wij kunstwerken in het theater, werken we aan een performance-programmaonderdeel in het festival en maken we het kunstpraatprogramma Art & Tech on Sunday, samen met Studium Generale TU Delft.

De samenwerking met de TU Delft, Studium Generale, Bèta Balie en verschillende andere partners op het gebied van wetenschap, innovatie & debat zijn eerder in dit plan uitgebreid aan de orde gekomen (zie college & debat en Theater van de Toekomst).

In Stichting Klaswerk hebben wij een prettige partner voor de kindercolleges die ongeveer acht keer per jaar plaatsvinden in het theater. Een kinderredactie bedenkt de onderwerpen en daar worden veelal professoren van de TU Delft gevraagd de interactieve colleges te geven.

→ Met Abswoude Bloeit hebben we afgelopen jaren enkele mooie theaterprojecten opgezet en we breiden onze samenwerking met het Cultuurhuis Delft uit. Inzet is dat we cultuur op locatie in de stad gaan brengen, bijvoorbeeld in de vorm van masterclasses en storytelling, en ook andersom, dat we het publiek halen naar het 'rode pluche' van Theater de Veste, om daar van podiumkunsten te genieten.

We werken samen met verschillende gerenommeerde theatergezelschappen in het land en bouwen aan duurzame relaties met hen. Met verschillende BIS-theatergezelschappen, zoals het Nationale Theater, het Noord Nederlands Toneel, Club Guy & Roni, Theater Rotterdam en Toneelgroep Oostpool werken we samen aan een lange lijn programmering, waarin onder andere randprogrammering of locatieprojecten onderdeel kunnen vormen.

→ Ook breiden we de samenwerking uit met de jonge vernieuwende theatergezelschappen, waarmee we juist de jongere doelgroepen, zoals studenten en dertigers, in Delft kunnen bereiken, denk aan Nineties Productions, De Warme Winkel en Umland, waarmee we juist óók onze jongere doelgroepen kunnen bedienen (jongeren, studenten, dertigers).

We zijn trots dat we het satelliet-theater zijn van het internationaal toonaangevende Holland Dance Festival. Eens in de twee jaar tonen we premières van veelal buitenlandse dansgezelschappen en proberen waar mogelijk een cross-over te maken met technologie. Met het Delft Moves Festival zijn we al vele jaren dé dansplek voor jongeren uit alle wijken in stad. We faciliteren lessen in de wijken, verzorgen masterclasses, maken eigen producties met jongeren en hosten ieder jaar de Local Talent Stage. Dit festival is een initiatief van Theater de Veste, maar kan niet bestaan zonder de buurtsportcoaches van Delft voor Elkaar en The House of Styles/De VAK, centrum voor de kunsten.

We nemen deel aan verschillende overleg- en samenwerkingsvormen binnen het cultuurveld, zoals met de Cultuurtafel Delft, het Regiooverleg Zuid-Holland (met alle Zuid-Hollandse theaters) en het landelijke theaterprogrammeursoverleg, waaraan zo'n dertigtal Nederlandse schouwburgen deelneemt.

Met Filmhuis Lumen werken we incidenteel samen, onder andere bij voorstellingen die zijn verfilmd en vice versa. Met het Fringe Festival werken we samen door, waar passend, podium te bieden, zo wordt het grote podium van Theater de Veste beschikbaar gesteld voor de jubileumvoorstelling van Fringe. Voor het befaamde Delft Chamber Music Festival bieden wij jaarlijks het podium voor het Opmaat-concert, een vast onderdeel binnen onze kamerconcerten.

→ Nieuw is onze samenwerking met Canldream. We onderzoeken samen hoe we met deze fijne organisatie kunnen samenwerken bij hun doelen om jongeren tussen de 12 en 18 jaar te ondersteunen in hun ontwikkeling van 21e eeuwse skills. We hopen ontmoetingen met artiesten en workshops te ontwikkelen en jongeren te laten participeren in de productie van onze theaterprogramma's en festivals.

Met het Rietveld Theater werken wij samen door de keten van jong cabarettalent aan te laten sluiten: Theater de Veste programmeert in een horizontale lijn jong aanstormend cabarettalent in de knusse kleine theaterzaal van dit theater, gezamenlijk zorgen we voor promotie rond deze voorstellingen. Daarnaast werken we samen met de eerdergenoemde Theater Overdag-lunchvoorstellingen voor ouderen in de grote zaal van Theater de Veste. Voor Dansschool Wesseling wordt tweejaarlijks het theater getransformeerd tot danspaleis voor het grote Stadsbal, dat wordt gevierd met heel dansend Delft.

Naast onze programmering stellen we waar mogelijk het theater beschikbaar voor verhuringen aan zowel commerciële als culturele of maatschappelijke organisaties. Want ook op dit gebied vinden wij het belangrijk om een gebouw van de hele stad te zijn.

Wij bieden tegen een speciaal cultureel tarief plek aan sociaal-culturele activiteiten. We zijn onder andere het huis van diverse amateur (muziek- en theater) verenigingen uit de stad en regio, die bij ons hun voorstellingen tonen. Zo bieden wij jaarlijks een podium aan bijvoorbeeld de producties van Virgiel Theater van en door studenten, de voorstellingen van Volkdansvereniging Radost en het Keerpunt Festival netwerkevenement waar professionals en vrijwilligers uit de sociale sector elkaar ontmoeten.

→ We bieden Delftse basisscholen het podium voor hun achtste groep musical.

Het is mooi om te zien dat bij de deelnemers van al deze evenementen op die dagen eigenaarschap van het theater ontstaat, wat bijdraagt aan de laagdrempeligheid van Theater de Veste. Wij leveren graag onze bijdrage hieraan en verleiden deelnemers om ook de stap te zetten naar een theaterbezoek.

Ook het bedrijfsleven weet ons te vinden. Van personeelsfeest tot (internationaal) congres, elk jaar bieden we plek aan uiteenlopende bedrijven met een waaier aan verschillende evenementen. Van Delftse organisaties als De Laatste Eer tot grote commerciële bedrijven als Fox-IT en ook aan verschillende overheden. Een bijzondere band hebben we met de TU Delft. Wij herbergen uiteenlopende evenementen van de TU; zo bieden we jaarlijks onderdak aan de introductieweek voor studenten, de OWEE week en aan wetenschappelijke en innovatieve congressen van de TU Delft en gelieerde organisaties. We werken samen met bijvoorbeeld het Solarteam en Project March voor presentaties en evenementen in ons gebouw. Dit alles draagt bij aan onze exploitatie én aan eigenaarschap en draagvlak in stad en regio.

8. MARKETING EN COMMUNICATIE

Inclusiviteit en verbinding

Meer dan ooit hebben wij gevoeld hoe bijzonder het is om het podium, de ontmoetingsplek van de stad te mogen zijn. En wat (live) contact en in verbinding staan met anderen betekent. Hoe waardevol dit is, onze bezoeker geeft betekenis aan wat wij doen. Verbinding is dan ook het key-woord in de komende beleidsplanperiode. We gaan onze relaties verder verstevigen en nieuwe ontmoetingen creëren. Verbinding heeft de elementen wederkerigheid, je gezien en gewaardeerd voelen in zich en geeft energie en voeding. Zo willen wij in relatie tot ons publiek staan en dit zal de komende jaren terug te zien zijn in onze communicatie. Theater de Veste is een open en toegankelijke plek en we richten ons op een breed en divers publiek, met een leven lang theater, om onvergetelijke ontmoetingen van betekenis te creëren. Met de marketing en communicatie activiteiten willen we 'echt contact' maken met onze bezoekers.

→ De focus voor de komende vier jaar is gericht op het inclusiever maken van ons publiek, potentieel publiek dat niet of nauwelijks gewend is om naar het theater te gaan, bij het theater betrekken, de groei in publieksaantallen verstevigen en Theater de Veste nog duidelijker positioneren als het (debat) podium van Delft en de regio.

Open en persoonlijke communicatie

Gedurende de coronapandemie hebben we zeer intensief gecommuniceerd met ons publiek over onder andere programmawijzigingen en toepassing van coronamaatregelen. We hebben gemerkt en geleerd dat onze persoonlijke en eerlijke berichten een goede snaar raken bij onze bezoekers. En deze tone of voice past bij wie we zijn.

→ We omarmen de persoonlijke benadering nog steviger dan voorheen, zorgen voor fysieke contactmomenten en zetten deze manier van interactie ook door via onze online communicatiemiddelen gericht op de indi-

viduele wensen en behoefte van de theaterbezoeker. Dit in tegenstelling tot een meer massale benadering, het schot met hagel.

Nieuw publiek & matchmaker

De achterliggende periode hebben we goede keuzes in programmering en marketing gemaakt om de gewenste uitbreiding, diversiteit en verjonging van ons publiek te kunnen realiseren. Maar we bereiken nog steeds niet iedereen. Onderzoek wijst uit dat belangrijke argumenten om niet naar het theater te gaan, zijn: de angst iets te zien wat niet bij je past, het gebrek aan herkenbare verhalen en het missen van de urgentie om een kaartje te kopen.

→ Zonder ons vaste publiek uit het oog te verliezen, maken we ons sterk om bij de verschillende doelgroepen waarop we ons de komende vier jaar extra willen focussen deze argumenten weg te nemen (kinderen & jongeren, studenten, intercultureel publiek, lagere inkomensgroepen, internationals, ouderen en alleenstaanden).

De uitdaging waar wij nu voor staan is om door middel van een gepersonaliseerde marketing aan het publiek duidelijk te maken wat er bij ons te halen valt en relevant te zijn, zodat een theaterbezoek een goede ervaring wordt. Dit betekent dat wij anders met deze doelgroepen gaan communiceren, hen betrekken bij de programmering en rondom de geformuleerde thema's verbinding zoeken met netwerken in de stad. Hoe we dit gaan doen, zal per individu en 'groep' verschillen. We gaan in gesprek met de potentiële bezoeker en organisaties uit de stad. Wat zijn jouw wensen of belemmeringen en wat heb je hiervoor nodig? De concrete plannen gaan we in co-creatie met de potentiële bezoeker en lokale deskundigen ontwikkelen. Zo zouden we kunnen experimenteren met aanvangstijden, passen we prijsdifferentiatie toe, organiseren we activiteiten in de wijken die een opstap zijn voor een bezoek aan ons theatergebouw, zorgen we voor een omgeving waarin je je herkent en passen we per doelgroep onze communicatie aan. De eerder

genoemde beoogde matchmaker speelt hierin een essentiële rol en zal intensief samenwerken met de medewerkers communicatie en marketing.

Online communicatie

De komende periode is het doel om online meer engagement te creëren bij onze bezoekers. Met het communicatiebureau Vruchtvlees ontwikkelen we een plan waarbij onze online uitingen direct herkenbaar zijn, gepersonaliseerde content bevatten en een sterkere binding en interactie creëren met ons podium. Het gaat hierbij niet om het behalen van zoveel mogelijk likes, maar om betekenisvolle relaties op te bouwen met bestaande en potentiële klanten.

Monitoring, advies & bijsturing

De ander horen en zien en in co-creatie met elkaar plannen maken, toetsen en realiseren. We kijken er naar uit om onze marketing en communicatie met (potentieel) publiek verder, zoals hierboven beschreven, te ontwikkelen en maken hierbij ook gebruik van bestaande 'instrumenten' zoals de Raad van Advies, studentencommissie en publieksonderzoeken. Een deel van onze Vrienden maakt samen met trouwe en licht bezoekers uit Delft deel uit van de Raad van Advies. Vier tot zes keer per jaar komen we bij elkaar en bespreken en toetsen we uiteenlopende zaken als marketing, programmering en de service van Theater de Veste. Dit werkt prettig en zorgt dat we contact houden met onze achterban en deze meenemen in onze plannen, en voorkomt een tunnelvisie. Voor jongeren en studenten hebben we de studentencommissie die ons helpt inzicht in deze doelgroep te krijgen. De commissie helpt met het ontwikkelen van promotiemateriaal, het benaderen van de studenten en organiseert bij een aantal voorstellingen een randprogramma voor studenten.

→ In de voorliggende periode willen wij de rol van deze commissie uitbreiden door de deelnemende studenten intensief te betrekken bij de invulling en organisatie van de eerder genoemde PLAY-avonden.

Uit de enquête via de aftersales mails, die wij na ieder theaterbezoek aan het publiek versturen, krijgen we een goed beeld van de theaterervaring van onze bezoekers. Middels de uitkomsten hebben we een continu beeld van hoe men het serviceniveau en de programmering waardeert. Waar nodig passen wij aan of verbeteren wij onze service. Daarnaast spreken onze theatermedewerkers na afloop van de voorstelling met

onze bezoekers en dat geeft eveneens een goed beeld van de wensen en verwachtingen en ideeën die leven bij ons publiek.

9. EEN GEBOUW DAT KLAAR IS VOOR DE TOEKOMST VAN DE STAD

Een stadstheater dat meegroeit met de stad

Delft groeit. De gemeente Delft heeft de ambitie om tot 2040 15.000 woningen en 10.000 banen aan de stad toe te voegen. De gemeente vindt het van belang om binnen deze gebiedsontwikkeling een passend voorzieningenniveau te realiseren, onder andere op het gebied van cultuur, zodat op deze wijze ook in de toekomst kan worden voorzien in een aantrekkelijk leef- en werkklimaat in Delft.²² Om die reden heeft de gemeente Delft aan onderzoeksbureau BMC gevraagd een onderzoek uit te voeren naar de wenselijkheid van een nieuw theater of een multifunctionele zaal binnen de beoogde demografische en stedenbouwkundige ontwikkelingen.

Het advies van BMC Yacht over podiumkunstvoorziening in Delft

In dit definitieve adviesrapport (januari 2020) kwamen ten aanzien van Theater de Veste een aantal essentiële conclusies naar voren, onder andere dat, als het huidige voorzieningenniveau van Theater de Veste in termen van capaciteit (aantal stoelen) en kwaliteit van de faciliteiten vergeleken wordt met een aantal steden van vergelijkbare schaalgrootte, het opvalt dat Delft achterblijft bij het voorzieningenniveau.³ Een stelling die wij delen. De huidige zaalcapaciteit is (500 stoelen) te beperkt is voor de stad. De meeste schouwburgen in Nederland hebben een grotere capaciteit schouwburgzaal. Delft is een van de weinige steden van deze grootte, met een dergelijke kleine capaciteit. Ook is Theater de Veste een van de weinige schouwburgen waar een tweede, kleinere vlakkevloer-zaal ontbreekt. De faciliteiten van Theater de Veste voor een stad met meer dan 100.000 inwoners zijn volgens BMC 'suboptimaal' te noemen.⁴

Het bureau deelt onze mening dat de functionaliteit van het gebouw gebrekkig is: zo worden in het rapport handicaps van het gebouw genoemd, waaronder het toneel dat te ondiep is en het ontbreken van voldoende zijtoneel, waardoor verschillende grotere producties niet gepresenteerd kunnen worden.⁴

Een verhoging van de zaalcapaciteit voorziet in een betere bediening van de (vraag van de) Delftse inwoners.⁴ Een vraag waaraan we nu al soms niet tegemoet kunnen komen, een beperking die met een groeiende stad zelfs problematischer zal worden. Dit wordt bevestigd door BMC.

Daarnaast helpt een grotere capaciteit om meer recette-inkomsten te genereren. Dit levert enerzijds meer inkomsten voor het theater op. Anderzijds helpt het om te kunnen blijven voorzien in hoogwaardig aanbod: veel producties (denk bijvoorbeeld aan topgezelschappen en 'grote namen' op het gebied van dans, cabaret, toneel, muziek en musicals) kunnen alleen in de zalen met grotere capaciteit (700+) spelen in verband met de minimaal benodigde recetteopbrengst – die niet gehaald kan worden bij een te kleine stoelencapaciteit.⁴

BMC stelt net als wij dat, gelet op de aard van het programma-aanbod en de bevolkingssamenstelling van de stad, Theater de Veste een kleine multifunctionele (vlakkevloer)zaal ontbeert.⁴ Het bureau onderbouwt dat een dergelijke zaal van belang is om (vernieuwend) aanbod van jonge makers binnen diverse disciplines te kunnen programmeren. Aanbod dat juist ook appelleert aan jongere doelgroepen die in Delft rijk vertegenwoordigd zijn. En een kleinere vlakkevloer zaal biedt ook betere faciliteiten voor bijvoorbeeld (pop-)muziekoptredens en dance-aanbod dat ook past bij jonge doelgroepen en het vernieuwende en innovatieve aanbod op het gebied van festival, filosofie en innovatie & debat, dat nu vaak noodgedwongen in het Theatercafé van Theater de Veste plaatsvindt. Het bureau stelt dat waar Theater de Veste in capaciteit en kwaliteit van de

faciliteiten achterblijft bij het voorzieningenniveau van vergelijkbare steden, Delft zich daarentegen in positieve zin onderscheidt met een meer inhoudelijk aanbod van professionele podiumkunsten en cross-overs. Theater de Veste speelt volgens BMC hierin als initiator en facilitator een cruciale rol.³

Ook liggen er volgens het adviesbureau voor Delft kansen om zich met het vernieuwende concept van het theater van de toekomst van Theater de Veste blijvend te onderscheiden, niet alleen in de regio, maar ook landelijk. Zij geven aan: podiumkunsten worden zo door middel van cross-overs verbonden met onder andere wetenschap, technologie, innovatie, vernieuwing (Delft als 'kennisstad'), en maatschappelijke en actuele relevantie: inhoudelijk én in verschijningsvorm.

BMC geeft het signaal af dat de concurrentiepositie van Theater de Veste, ten opzichte van andere initiatieven in de regio, die meer voldoen aan de eisen van deze tijd, de komende jaren zal verslechteren.⁴ Delft zal moeten investeren in vernieuwing van de podiumkunsten-infrastructuur. Dit maakt nieuwbouw op termijn onvermijdelijk, BMC schat in dat (ver)nieuwbouw van Theater de Veste binnen een bandbreedte van vijf tot tien jaar onafwendbaar is.⁵

In het rapport wordt gesteld dat een podium-infrastructuur, die past bij de ambitie die Delft tentoonspreidt, ten minste bestaat uit:

- een nieuwe theaterzaal met een capaciteit van minimaal 800 stoelen en die qua faciliteiten volledig is aangepast aan de eisen van deze tijd,
- én een vlakkevloer/multifunctionele zaal met een flexibele capaciteit (250 stoelen/ 800 staanplaatsen) voor kleinschalige producties en/of producties die minder goed tot hun recht komen in een 'klassieke theatersetting' en voor popconcerten.⁶

Een fysieke clustering van de zalen (de 'klassieke theaterzaal' en de vlakkevloerzaal/ multifunctionele zaal) verdient volgens BMC de absolute voorkeur.⁶

- en een 'vestzaktheater' voor kleine, intieme voorstellingen. In deze laatste functie kan het Rietveld Theater goed voorzien.⁶

BMC adviseert de gemeente om onderzoek te doen naar volledige nieuwbouw van Theater de Veste: inclusief grotere theaterzaal en een kleinere multifunctionele vlakkevloer zaal, in een (her) ontwikkelingsgebied buiten het stadscentrum.⁷

Tegen het licht van de ontwikkelingen van de snel groeiende stad en de tijdspanne die genoemd is door BMC, namelijk 'binnen een bandbreedte van vijf tot tien jaar onafwendbaar',⁶ is het van belang dat Theater de Veste en de gemeente Delft samen op korte termijn het gesprek voortzetten over nieuwbouw van Theater de Veste.

Aanbod en podiumkunstvoorziening voor jongeren /studenten

Delft is jong! Het aandeel inwoners tussen 18 - 26 jaar is landelijk gezien zeer hoog, de leeftijdsgroep beslaat de grootste groep in de stad, en zal tot 2040 bovendien sterk groeien. Deze groep wordt op de voet gevolgd door de groep van 27 - 39 jaar, die eveneens tussen nu en 2040 een flinke groeispurt zal maken in Delft.

Het is daarom des te opvallender dat er in Delft in het theater geen vlakkevloer podiumkunstenzaal is. In nagenoeg iedere andere stad bestaat een schouwburg uit een grote theaterzaal én deze kleinere, multifunctionele zaal met een vlakke vloer, juist om jongere doelgroepen te bedienen, met een aanbod dat varieert van theater tot popmuziek. Het aanbod (veelal van jonge en vernieuwende makers) dat in deze zalen plaatsvindt, is uitiem geschikt voor deze doelgroep: van scholieren tot studenten en jonge 30+ gezinnen. Wij zijn er van overtuigd dat jongeren van nu ten aanzien van podiumkunsten een brede en eclectische smaak hebben, die varieert van (pop-) muziek, theater, festival, debat, tech, wetenschap en filosofie. Kijk bijvoorbeeld naar de programmering van Tivoli/Vredenburg, waar deze disciplines onder één dak gepresenteerd worden. Door de aanwezigheid van de vlakke vloer kan de zaal multifunctioneel gebruikt worden voor al deze genoemde vormen: hedendaags theater, (pop-) muziek en ander vernieuwend aanbod zoals debat of uitgaansaanbod op het gebied van dance. Met een inschuifbare tribune is de zaal flexibel in te richten en varieert de capaciteit, van zit- tot staopstelling en kan hiermee op simpele wijze tot uitgaans- en muziekgelegenheid getransformeerd worden.

De aanwezigheid van een dergelijke tweede (vlakkevloer-)zaal zou ons in staat stellen om beter te voorzien in de behoeften van een doelgroep die in Delft zo aanzienlijk vertegenwoordigd is, het biedt bovendien een goed vestigingsklimaat voor (net afgestudeerde) studenten en dertigers.

10. DE ORGANISATIE

Het team

Theater de Veste is een organisatie met een compacte formatie van medewerkers. Met ons team van 16,21 fte verzorgen wij een scala aan werkzaamheden: van programmering en randprogrammering, tot publiciteit en marketing, management/directie, educatie, productie (van o.a. innovatie & debat en andere events), horeca, verhuringen, theatertechniek, gebouwbeheer, kassa, financiën, secretariaat, personeelszaken en HR. Ons team wordt op het gebied van horeca aangevuld door een poule van onder andere studenten. Daarnaast worden wij voor onder meer educatie bijgestaan door een kleine groep vrijwilligers. Samen runnen wij het theater. De gemiddelde leeftijd van het team ligt met 45 jaar hoger dan het gemiddelde. Dit behoeft extra zorg en aandacht in ons HR-beleid.

In 2013 hebben er bezuinigingen in de gemeentesubsidie plaatsgevonden van 200.000 euro. De formatie is zo efficiënt mogelijk opgezet. Hiermee zijn wij, met veel creativiteit en hard werken, in staat geweest een aanzienlijke output en kwaliteit te leveren: een mooi, rijk, groot, vernieuwend en gevarieerd aanbod voor zo veel mogelijk mensen uit Delft en omstreken. We slagen hier wonderwel in en daar zijn we trots op! De organisatie is hierdoor echter ook kwetsbaar: iedere schakel is voor de volle 100% noodzakelijk om het raderwerk te doen draaien. Onze jas past zéér precies.

Maar op sommige vlakken strookt onze ambitie niet met wat wij nu kunnen leveren. Voor het onderdeel cultuureducatie hebben wij slechts 4 uur per week aan formatie beschikbaar. Wij werken samen met DOK en VAK om ondanks deze beperking tot een zo goed mogelijk kwalitatief en kwantitatief resultaat te brengen. Echter, het moge duidelijk zijn dat de mogelijkheden gelimiteerd zijn. Voor de ambitie die wij in dit plan aangeven om met behulp van educatie een leven lang te leren en iedereen in de stad en regio mee te laten doen, hebben wij meer ureninzet nodig. Wij hebben een plan bedacht om op dit vlak, met zo min mogelijk gemeentesubsidie, extra middelen te genereren waardoor wij de stad Delft en regio beter kunnen bedienen. Dat biedt aldus kansen om als eigentijds en inclusief stadstheater de noodzakelijke doelen te bereiken.

Diversiteit & inclusie

In de afgelopen periode zijn we intern het gesprek opnieuw gestart met als doel een herijking rond het thema diversiteit en inclusie. De vraag die we onszelf kritisch stellen is: wat kan er beter? Hoe verhoudt zich dit tot de Code Diversiteit & Inclusie? Hoe kunnen we dat realiseren? Wie bereiken we al goed en wie niet? Maar ook: wie en wat stralen wij zelf als organisatie uit op het gebied van diversiteit en inclusie? Hoe ziet onze interne organisatie er op dit punt uit? Er is al veel bewustzijn, maar er zijn ook blinde vlekken. Die willen we voor onszelf zichtbaar maken en gebruiken de Code Diversiteit & Inclusie als tool hierbij. Zoals aangegeven moet een stadstheater een plek zijn waar de hele stad samenkomt, elkaar ontmoet en inspireert. Het gaat hierbij niet alleen om onze zaal en ons podium, maar ook om het deel achter de schermen. In ons aannamebeleid willen wij een brede afspiegeling zijn van héél Delft. Ook willen wij een divers publiek betrekken bij onze organisatie door de genoemde co-creatie, adviesraden en ambassadeursgroepen. Wij gaan hier op inzetten; dat dit soms extra inspanning en tijd kost, of dat we nieuwe wegen moeten zoeken en bewandelen, is vanzelfsprekend en noodzakelijk. We zien het als een positieve uitdaging, omdat het de organisatie alleen maar sterker en mooier kan maken.

Governance Code Cultuur, Fair Practice en Social Return

Theater de Veste onderschrijft de Governance Code Cultuur van harte en past hem ook zo volledig mogelijk toe. Dit geldt ook voor de Fair Practice Code. Als ANBI instelling volgen we de Governance Code Cultuur vanuit het Raad van Toezicht-model. We hanteren de door de gemeente Delft opgestelde social return richtlijnen.

Duurzaamheid

Theater de Veste heeft in de afgelopen jaren op verschillende terreinen duurzaamheid op de agenda gezet en onderwerpen aangepakt. Dit loopt van personeelsmanagement, het nieuwe werken, de bedrijfsvoering en aanpassingen aan het gebouw. Met de afdeling Vastgoed van de gemeente Delft wordt het gesprek gevoerd over onze gezamenlijke duurzaamheidsambities met betrekking tot het gebouw. Hieruit vloeien concrete acties en aanpassingen voort. Papierloos werken wordt nagestreefd en we passen digitalisering toe op het gebied van ticketing en communicatie met het publiek. Door te investeren in een nieuw narrowcasting systeem willen we de hoeveelheid promotiedrukwerk

reduceren. Bij de afdeling horeca & evenementen wordt eveneens bekeken waar verduurzaming kan worden toegepast. We passen ons horeca-assortiment zo veel mogelijk aan met producten uit de regio; denk hier aan lokaal gebrouwen biertjes en bijvoorbeeld een kaasplankje met producten van lokale leveranciers. Daarnaast kopen we geen plastic wegwerpproducten meer in en werken we samen met partijen zoals I-Change op het gebied van catering. In de voorliggende periode gaan we verder aan de slag om de verwerking van ons afval beter te scheiden en de hoeveelheid verder te reduceren. Op het gebied van schoonmaakartikelen vindt de bezoeker in ons theater sinds enige tijd alleen nog gerecycled toiletpapier, dispensers die precies genoeg papier geven om de handen mee te kunnen drogen en zeep met eco-keurmerk.

EINDNOTEN

1

R. Ouzounian, The Big Interview: Willem Dafoe, the Toronto Star, 2013

2

G. Marlet, De aantrekkelijke stad, VOC Uitgevers, 2009

3

BMC Yacht Group, rapport: Naar een toekomstbestendig voorzieningenniveau podiumkunsten in Delft, p. 6, januari 2020

4

BMC Yacht Group, rapport: Naar een toekomstbestendig voorzieningenniveau podiumkunsten in Delft, p. 18, januari 2020

5

BMC Yacht Group, rapport: Naar een toekomstbestendig voorzieningenniveau podiumkunsten in Delft, p. 7, januari 2020

6

BMC Yacht Group, rapport: Naar een toekomstbestendig voorzieningenniveau podiumkunsten in Delft, p. 35, januari 2020

7

BMC Yacht Group, rapport: Naar een toekomstbestendig voorzieningenniveau podiumkunsten in Delft, p. 45, januari 2020

8

V. Redant, De connectie met cultuur van psychiater Dirk De Wachter, Klassiek Centraal, 27 november 2020.

9

I. van Hove, Kunst is een mensenrecht, De Volkskrant, 29 november 2019

10

H. Wensink, Woorden die overbrengen wat een wereld zonder kunst betekent, De Volkskrant, 9 april 2020

11

C. Wijn, De waarde van cultuur, lezing voor Cultuurtafel Delft en Gemeenteraad Delft, 24 september 2020

12

P. Gielen, S. Elkhuisen, Q. van den Hoogen, Th. Lijster & H. Otte, De waarde van cultuur, Socius, 2014

13

G. Marlet & J. Poort, De waarde van cultuur in cijfers, Atlas voor gemeenten, 2011

14

CBS, Bijdrage cultuur en media aan economie 3,7 procent, 19 juli 2019, <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2019/29/bijdrage-cultuur-en-media-aan-economie-3-7-procent>; G. Bas, Economisch belang culturele en creatieve sector vergelijkbaar met de bouw, FCI, 19 juli 2019

15

C. Wijn, De waarde van cultuur, lezing voor Cultuurtafel Delft en Gemeenteraad Delft, 24 september 2020; Raad voor Cultuur, Nieuwsbericht: Raad wil snel overzicht van gevolgen coronacrisis voor cultuursector, 6 april 2020

16

R. van Dalm, Regionaal econoom Richard Florida: Talent, technologie en tolerantie, KNAG, 2013

17

Raad voor Cultuur, Nieuwsbericht: Raad wil snel overzicht van gevolgen coronacrisis voor cultuursector, 6 april 2020, <https://www.raadvoorcultuur.nl/actueel/nieuws/2020/04/06/raad-wil-snel-overzicht-van-gevolgen-coronacrisis-voor-cultuursector>

18

D. van Reybrouck, Het kan: een totaal andere inrichting van onze democratie, de Correspondent, 21 februari 2014

19

R. Dijkgraaf, We moeten weer leren spelen op het grensvlak van wetenschap en kunst, Trouw, 11 september 2005

20

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Onbeperkt meedoen! Nr. 2, 3 oktober 2019

21

J. Corden, opening speech Tony Awards, 12 juni 2016

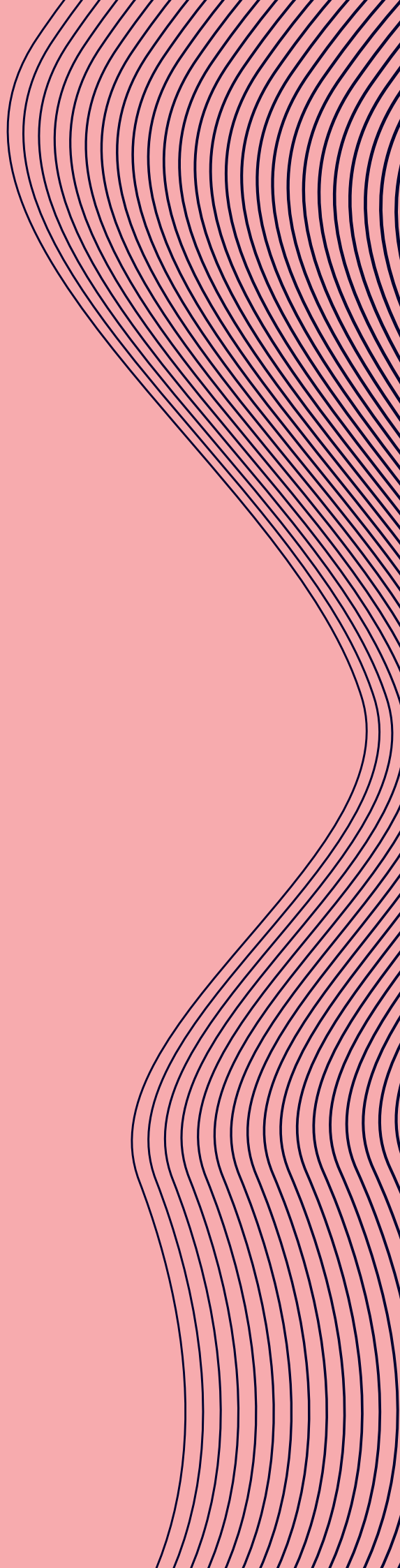
22

BMC Yacht Group, rapport: Naar een toekomstbestendig voorzieningenniveau podiumkunsten in Delft, p. 3, januari 2020

FOTOGRAFIE

Theater de Veste – foto: Rob Hogeslag (6), Compagnie Hervé Koubi – foto: Nathalie Sternalski (10), Livestream – foto: Sunshine Seeds (11), Youp van 't Hek – foto: Bob Bronshoff (11), Patrick Laureij – foto: Jennifer Kunes (11), Herman van Veen – foto: Pim Ras (11), Ella van Poucke – foto: Geert Maciejewski (11), Connor Schumacher – foto: Anna van Kooij (10-11), Theater de Veste – foto: Maurice Haak (12), George & Eran – foto: Yalper Productions (14), Nineties Productions – foto: Julian Maiwald (15), Ronnie Flex (15), Jett Rebel – foto: Jens van der Velde (15), Theater de Veste – foto: Rob Hogeslag (17), Satelliet foto Delft e.o. (18), Theater de Veste – foto: Koos Bommele (21), Compagnie Hervé Koubi – foto: Nathalie Sternalski (22), Stefano Keizers – foto: Julie Hrudova (25), Theater de Veste – foto: Maurice Haak (25), Nasrdin Dchar – foto: Daniel J Ashes (25), Toneelschuur Producties – foto: Sanne Peper (25), Professoren in de Theaterarena (26), TEDxYouthDelft – foto: Jasper Weck (26), Diederik Jekel – foto: PR (29), Kindercollege – foto: FGC (29), Theater de Veste – Jarno Koenen (29), VR glasses – foto: Darrow/J. R. Eyerman (30), Another Kind of Blue – foto: David, Middendorp (30), Digital art, technology – foto: Zyabich (30), TEDxYouthDelft – foto: Jasper Weck (30), Catersaar – foto: Roy Boersema / Tjibbe Productions (32), Theater de Veste – foto: De Schaapjesfabriek (34), Theater de Veste – foto: De Schaapjesfabriek (34), Highlight Delft – Ana Oosting – foto: Pieter Kers (34), Theater de Veste – foto: De Schaapjesfabriek (34), Theater de Veste – foto: De Schaapjesfabriek (35), Conny Janssen Danst – foto: Andreas Terlaak (36), Sadettin Kirmiziyüz – foto: Sanne Peper (38), Delft Moves – foto: Guido Bosua (41), Theo Maassen – foto: Krijn van Noordwijk (41), Backbone – foto: Bowie Verschuuren (41), Delft Moves – foto: Jarno Koenen (42), Stukafest – foto: Jarno Koenen (45), Glodi Lugungu (45), Het Nationale Theater – foto: Bowie Verschuuren (46), Het Nationale Theater – foto: Bowie Verschuuren (46), TEDxYouthDelft – foto: Improve (49), Lieven Scheire – foto: KREW (49), Vergezicht – foto: Otobor (50), Theater de Veste – foto: De Schaapjesfabriek (53), Een man een man – foto: Annemieke van der Togt (54), Het Nationale Theater – Sanne Peper (54), Theater de Veste – foto: Rob Hogeslag (56), Theater de Veste – foto: Schaapjesfabriek (57), DJ – foto: Salivanchuk Semen (57).

O.v.b. van wijzigingen – kennelijke fouten binden Theater de Veste niet.

Theater de Veste

Asvest 1, 2611 PK Delft

Art direction: Verve Agency

Opmaak: Studio Enkelvoud

www.theaterdeveste.nl